



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO. 410.028.01.2021

Pan
nadinsp. Piotr Mąka
Komendant Wojewódzki Policji w Poznaniu
ul. Jana Kochanowskiego 2A,
60-844 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/040 – Przygotowanie wybranych podmiotów do realizacji zadań na rzecz zapewnienia porządku publicznego z wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu, ul. Jana Kochanowskiego 2A, 60-844 Poznań (dalej: Komenda Wojewódzka lub KWP).
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadinsp. Piotr Mąka – Komendant Wojewódzki Policji w Poznaniu (dalej: Komendant Wojewódzki Policji) od 2 października 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<p>Przygotowanie organizacyjne i kadrowe Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu (dalej: KWP) do realizacji zadań ustawowych w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.</p> <p>Przydział, ewidencjonowanie, przechowywanie oraz pobieranie środków przymusu bezpośredniego, broni palnej i amunicji.</p> <p>Szkolenie i ćwiczenia oddziałów, samodzielnych pododdziałów prewencji Policji i nieetatowych pododdziałów, oddziałów prewencji Policji.</p> <p>Przygotowanie i prowadzenie działań sił policyjnych z użyciem środków przymusu bezpośredniego w ramach operacji (akcji) policyjnych.</p> <p>Podejmowanie i przeprowadzanie interwencji z zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego.</p> <p>Kontrola stosowania przez funkcjonariuszy środków przymusu bezpośredniego.</p> <p>Pomoc psychologiczna i prawna udzielana policjantom.</p>
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce (tj. do 26 listopada 2021 r.). Kontrolą mogą być objęte również dokumenty wytworzone wcześniej, niezbędne dla realizacji celów kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Maciej Sterczała - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/121/2021 z 15 lipca 2021 r. oraz nr LPO/144/2021 z 24 września 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Zarówno KWP jak i podległy jej Oddział Prewencji Policji w Poznaniu (dalej: OPP) oraz utworzony przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w 2017 r. Nietatowy Oddział Prewencji Policji w Poznaniu (dalej: NOP) były przygotowane do skutecznej ochrony porządku publicznego z wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego (dalej: śpb), w szczególności w trakcie zgromadzeń lub innych wydarzeń o charakterze masowym, w związku z którymi istniało zagrożenie wystąpienia zbiorowego naruszenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.</p> <p>Stan zatrudnienia policjantów pełniących służbę w OPP był zbliżony do optymalnych stanów etatowych ustalonych przez Komendanta Głównego Policji, a stwierdzone</p>
---------------------	--

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

braki kadrowe nie przekraczały dopuszczalnego poziomu i nie miały negatywnego wpływu na realizację przez tę jednostkę nałożonych na nią zadań. Działający w garnizonie wielkopolskim Policji NOP został utworzony i zorganizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, a jego stan etatowy był zgodny z limitami określonymi przez Komendanta Wojewódzkiego Policji.

Stan wyposażenia OPP i NOP w śpb, sprzęt ochrony balistycznej, środki ochrony indywidualnej oraz środki transportu, pomimo występujących deficytów w relacji do należności, pozwalał na realizowanie przez te jednostki nałożonych na nie zadań, a wynikające z tych braków ograniczenia nie wpływały w sposób zasadniczy na efektywność ich działania. Główną przyczyną nieosiągnięcia optymalnego stanu wyposażenia OPP oraz NOP były ograniczenia w dostawach centralnych uzależnionych od Komendy Głównej Policji (dalej: KGP).

KWP realizowała zadania szkoleniowe obejmujące użycie i wykorzystanie śpb na podstawie rocznych planów doskonalenia zawodowego KWP oraz OPP. W 2020 r., z powodu pandemii COVID-19, przewidziane na ten rok zadania szkoleniowe nie zostały zrealizowane w zaplanowanym zakresie. W badanym okresie, żaden z funkcjonariuszy OPP oraz NOP nie uczestniczył w szkoleniach specjalistycznych dla średniej kadry dowódczej z powodu niezapewnienia przez szkoły Policji miejsc dla policjantów garnizonu wielkopolskiego. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła dopuszczenia do niskiej frekwencji policjantów I kompanii Nieetatowego Pododdziału Prewencji Policji NOP (dalej: NPP) na szkoleniach przeprowadzonych w OPP.

Objęte kontrolą działania realizowane przez KWP oraz Komendę Miejską Policji w Poznaniu (dalej: KMP w Poznaniu) w ramach akcji i operacji policyjnych przeprowadzonych w celu ochrony porządku publicznego w trakcie zgromadzeń lub innych wydarzeń o charakterze masowym, zapewniły osiągnięcie celów tych zabezpieczeń, a zaangażowanie sił i środków Policji było adekwatne do skali zagrożeń. Nie stwierdzono przypadków braku poszanowania przez policjantów praw obywatelskich oraz przekroczenia uprawnień w zakresie użycia lub wykorzystania śpb przez pododdziały zwarte Policji wykonujące zadania w ramach akcji i operacji policyjnych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości przy sporządzaniu dokumentacji tych zabezpieczeń dotyczyły przede wszystkim niezamieszczenia w planach działania dowódcy akcji/operacji informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb oraz pominięcia w raporcie końcowym z jednej operacji informacji o użyciu w jej trakcie śpb. W przypadku zabezpieczenia dotyczącego ochrony Komendy Miejskiej Policji w Koninie (dalej: KMP w Koninie) przed agresywnymi demonstrantami, nie doszło do zarządzenia akcji policyjnej pomimo wystąpienia okoliczności wskazujących na taką konieczność.

Na 20 poddanych kontroli przypadków użycia śpb w trakcie interwencji podjętych przez policjantów pełniących służbę w jednostkach podległych KWP, w trzech przypadkach, będących przedmiotem postępowań skargowych, stwierdzono okoliczności wskazujące na to, że mogło dojść do naruszenia obowiązujących zasad użycia śpb, a w jednym przypadku mogło mieć miejsce nieuzasadnione odstępianie przez komendanta powiatowego Policji od wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec policjanta, który naruszył dyscyplinę służbową poprzez przekroczenie uprawnień w zakresie użycia śpb oraz niezamieszczenie w notatniku służbowym informacji o użyciu śpb.

Spośród trzech przypadków użycia przez policjantów garnizonu wielkopolskiego broni palnej, w jednym przypadku stwierdzono, że pomimo iż policjant, który użył broni był do tego uprawniony, mogło dojść do naruszenia zasad jej użycia

wynikających z art. 7 ust. 4 ustawy z 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej³ (dalej: ustawa o śpb).

Na 32 skargi na policjantów dotyczące nieludzkiego lub poniżającego zachowania oraz naruszenia prawa do wolności, które w okresie objętym kontrolą wpłynęły do KWP jako organu właściwego dla ich załatwienia, tylko jedna skarga została uznana za zasadną. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość w zakresie sposobu rozpoznania skargi dotyczącej nieadekwatności czynności zastosowanych przez policjantów OPP wobec zatrzymanego obcokrajowca.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne KWP do realizacji działań w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa i porządku publicznego

Opis stanu faktycznego

1.1. Stan etatowy policjantów pełniących służbę w OPP

W okresie objętym kontrolą strukturę organizacyjną i etatową OPP określał załącznik nr 10 do decyzji nr 12 Komendanta Głównego Policji z 22 stycznia 2016 r. w sprawie utworzenia, struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji oraz samodzielnych pododdziałów prewencji Policji⁵. Zgodnie z tą regulacją, łączna liczba stanowisk policyjnych w tej jednostce powinna wynosić 472, przy czym zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 1 tej decyzji, komendant wojewódzki Policji sprawuje nadzór nad wykorzystaniem przyznanego limitu etatowego w stopniu nie mniejszym niż 90% etatu oddziału.

W przypadku OPP, według stanu na dni: 1 stycznia 2019 r., 1 stycznia 2020 r., 1 stycznia 2021 r. oraz 30 czerwca 2021 r. wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 93%, 96,8%, 98,5% oraz 94,27%. Stwierdzone przypadki stanu zatrudnienia w OPP na stanowiskach policyjnych na poziomie niższym niż 90% dotyczyły: stanowisk w plutonach wsparcia taktycznego, które wg stanu na dni: 1 stycznia 2019 r., 1 stycznia 2020 r. oraz 30 czerwca 2021 r. wynosiły odpowiednio: 50%, 81,8%, 86,4% oraz stanowisk w kompaniach i plutonach wzmocnienia, które wg stanu na dni: 1 stycznia 2019 r., 1 stycznia 2020 r. i 1 stycznia 2021 r. wynosiły odpowiednio: 74,2%, 77,14% oraz 83,9%.

(akta kontroli str. 49)

Odnosząc się do przyczyny niezapewnienia pełnego stanu etatowego w OPP, Zastępca Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia KWP podał, co następuje:

„Niezapewnienie pełnego stanu etatowego w OPP spowodowane było fluktuacją osobową w jednostce, tj. cyklicznymi przeniesieniami policjantów z minimum 3-letnim stażem służby do innych jednostek organizacyjnych Policji na terenie garnizonu wielkopolskiego lub poza garnizon - zgodnymi z miejscem ich zamieszkania; spadkiem liczby osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji; panującym stanem pandemicznym w kraju; zwolnieniami ze służby w Policji funkcjonariuszy na podstawie art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji⁶. [...] stan gotowości do działań OPP podlega stałemu monitorowaniu, a poziom wakatów, zgodnie z decyzją Nr 12 Komendanta Głównego Policji z 22 stycznia 2016 r. [...] nie przekracza 10% stanu etatowego jednostki. Każdorazowo liczba osób przyjmowanych do służby stanowi odzwierciedlenie

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2418.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 2.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1882.

poziomu wakatów, według stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca i jest cyklicznie uzupełniana.”

(akta kontroli str. 295)

Zastępca Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia KWP, podał, że w okresie objętym kontrolą, w celu zapewnienia optymalnej obsady etatowej wielkopolskiej Policji, podejmowano różnorodne działania promujące zatrudnienie w jednostkach Policji, takie jak: opracowanie i dystrybucja plakatów „Zostań jednym z nas”, uruchomienie infolinii telefonicznej na temat naboru w Policji, przeprowadzanie informacyjnych spotkań z uczniami szkół ponadgimnazjalnych oraz promowanie służby w Policji mediach radiowych, telewizyjnych i internetowych.

(akta kontroli str. 295-296)

W latach: 2019, 2020, 2021 (I półrocze) liczba akcji i operacji policyjnych dotyczących zgromadzeń publicznych odbywających się poza województwem wielkopolskim, w których zostały wykorzystane siły OPP wyniosła odpowiednio: 8, 14 oraz 5 zabezpieczeń⁷. We wszystkich przedmiotowych przypadkach, skierowani do zabezpieczenia policjanci OPP pełnili służbę w godzinach nadliczbowych.

(akta kontroli str. 302-310, 520-524, 525)

1.2. Organizacja NOP

W celu realizacji zadań określonych w zarządzeniu nr 715 Komendanta Głównego Policji z 22 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania nieetatowych pododdziałów i oddziałów prewencji Policji⁸, decyzją nr 306/2017 z 13 grudnia 2017 r., Komendant Wojewódzki Policji utworzył spośród policjantów komend miejskich i powiatowych Policji NOP, składający się z pięciu kompanii NPP⁹. Liczba kompanii wchodzących w skład NOP została ustalona zgodnie z zasadami określonymi w § 5 ust. 2 ww. zarządzenia nr 715 Komendanta Głównego Policji.

Zgodnie z § 11 ww. decyzji nr 306/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji, do uzupełnienia stanów osobowych OPP wyznaczona została na stałe I kompania NPP, której siły zostały ustalone na poziomie 94 policjantów składu podstawowego oraz 94 policjantów rezerwy¹⁰. W okresie objętym kontrolą, faktyczne stany osobowe poszczególnych kompanii NPP były zgodne z limitami etatowymi określonymi w ww. decyzji nr 306/2017, a wyznaczenia imienne¹¹ policjantów pełniących funkcje: dowódcy NOP, jego zastępcy oraz pomocników ds. logistyki i łączności¹² były aktualne. W latach 2019-2021 siły NOP nie były wykorzystywane do zabezpieczeń w ramach akcji i operacji policyjnych dotyczących zgromadzeń publicznych odbywających się poza województwem wielkopolskim.

(akta kontroli str. 42, 53-78)

W latach: 2019, 2020, 2021 (I półrocze) liczba nadgodzin rozliczonych w ramach pełnionej służby wynosiła odpowiednio: w przypadku policjantów OPP: 14.010, 14.841 oraz 13.942, natomiast w przypadku policjantów NOP: 4.146, 3.609 oraz 1.029 nadgodzin.

(akta kontroli str. 79)

⁷ Zabezpieczenia z udziałem największych sił OPP dotyczyły: obchodów Narodowego Święta Niepodległości w Warszawie w dniach: 10-12 listopada 2019 r. (196 policjantów), Marszu Niepodległości w Warszawie w dniach 10-13 listopada 2020 r. (243 policjantów) oraz protestów kobiet w Warszawie w dniach 7-9 marca 2021 r. (144 policjantów).

⁸ Dz. Urz. z 2003 r. poz. 127 ze zm.

⁹ Podstawowa komórka organizacyjna NOP.

¹⁰ Policjanci I kompanii NPP pełnią służbę w KMP w Poznaniu.

¹¹ Zał. nr 2 do ww. decyzji nr 306/2017.

¹² Policjanci ze stanu KWP.

W złożonych wyjaśnieniach, Dowódca OPP podał, że w badanym okresie, w związku z uczestnictwem policjantów OPP w zabezpieczeniach wydarzeń w ramach akcji i operacji policyjnych poza macierzystym garnizonem, nie analizowano wpływu nadgodzin na poziom bezpieczeństwa z uwagi na przestrzeganie zapisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 11 września 2020 r. w sprawie czasu służby policjantów¹³.

(akta kontroli str. 355b)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Stan zatrudnienia policjantów pełniących służbę w OPP był zbliżony do optymalnych stanów etatowych ustalonych przez Komendanta Głównego Policji, a stwierdzone braki kadrowe nie przekraczały dopuszczalnego poziomu i nie miały negatywnego wpływu na realizację przez tę jednostkę nałożonych na nią zadań. Działający w garnizonie wielkopolskim Policji NOP został utworzony i zorganizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, a jego stan etatowy był zgodny z limitami określonymi przez Komendanta Wojewódzkiego Policji.

OBSZAR

2. Przydział, ewidencjonowanie, przechowywanie oraz pobieranie śpb

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na 30 czerwca 2021 r., wyposażenie OPP w śpb, w zależności od ich rodzaju¹⁴ kształtowało się na poziomie od 0% (granatnik wielostrzałowy, siatka obezwładniająca, taran, kolczatka drogowa) do 891% (nabój z pociskiem gumowym chrabąszcz typ 50). Główną przyczyną obniżonego w stosunku do należności stanu wyposażenia OPP w takie śpb jak: granaty hukowo-błyskowe (6,5%), uniwersalne granaty łzawiące (56%) i paralizatory elektryczne (39,5%), były ograniczenia w dostawach centralnych uzależnionych od Komendy Głównej Policji¹⁵.

Do posiadanych przez OPP śpb, których stan wyposażenia przekraczał normy należności, należały: strzelby gładkoloufowe (122%), Automatyczne Wyrzutnie Granatów Łzawiących (200%), naboje z pociskiem gumowym Chrabąszcz typ 30 (474%) i typ 50 (891%), pałki służbowe (122%), kajdanki (109%), plecakowe miotacze pieprzu (117%), ręczne miotacze pieprzu 0,75 ml (113%) i ręczne miotacze pieprzu 1000 ml (123%).

(akta kontroli str. 331-332)

Według stanu na 30 czerwca 2021 r.,

1) poziom wyposażenia OPP w:

- środki ochrony indywidualnej takie jak: kamizelka ochronna przeciwuderzeniowa, ochraniacz przedramienia, ochraniacz nóg i rękawice przeciwuderzeniowe, wynosił odpowiednio: 114%, 113%, 114% oraz 112% należności,

- sprzęt ochrony balistycznej taki jak: kamizelka kuloodporna kamuflowana, gogle ochronne, hełm kuloodporny, dla policjantów wynosił odpowiednio: 52%, 11% i 89% należności, dla dowódców drużyn: 71%, 0% i 57% należności oraz dla kadry dowódczej od dowódcy plutonu wzwyż: 0% należności,

2) poziom wyposażenia NOP w:

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1574.

¹⁴ Kwestie dotyczące norm wyposażenia w sprzęt uzbrojenia są ujęte w niejawnym zarządzeniu Z-34 Komendanta Głównego Policji z 17 października 2017 r. (ze zm.) w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w niezbędne uzbrojenie oraz sprzęt techniczno-bojowy.

¹⁵ Zgodnie z § 1 ust. 1 wytycznych nr 4 Komendanta Głównego Policji z 25 kwietnia 2012 r. w sprawie zaopatrywania jednostek organizacyjnych Policji w sprzęt, materiały i usługi (Dz. Urz. KGP z 2019 r. poz. 27 ze zm.), zamówienia publiczne na dostawę dla jednostek organizacyjnych Policji m.in. sprzętu transportowego, uzbrojenia, umundurowania, wyposażenia specjalnego są udzielane przez KGP. Akt uchylony z dniem 30 października 2021 r.

- środki ochrony indywidualnej takie jak: policyjny kask ochronny z osłoną twarzy, tarcza ochronna kamizelka przeciwuderzeniowa, ochraniacz nóg, ochraniacz przedramienia i rękawice przeciwuderzeniowe dla policjantów wynosił odpowiednio: 110%, 143%, 216%, 217%, 281% oraz 202% należności, dla dowódców drużyn i kadry dowódczej od dowódcy plutonu wwyż: 100%,

- sprzęt ochrony balistycznej taki jak: kamizelka kuloodporna na mundur, gogle ochronne, hełm kuloodporny, dla policjantów wynosił odpowiednio: 39%, 16% i 40% należności, dla dowódców drużyn oraz dla kadry dowódczej od dowódcy plutonu wwyż: 0% należności.

(akta kontroli str. 329-330, 333-334)

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Naczelnika Wydziału Zaopatrzenia KWP, główną przyczyną obniżonego w stosunku do należności stanu wyposażenia policjantów i dowódców drużyn OPP i NOP w sprzęt ochrony balistycznej były ograniczenia w dostawach centralnych, natomiast przyczyną braku wyposażenia w ten sprzęt kadry dowódczej OPP był brak realnych potrzeb w tym zakresie.

(akta kontroli str. 329-334)

Według wyjaśnień złożonych przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji, stwierdzone w trakcie kontroli deficyty w wyposażeniu OPP i NOP w śpb, środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt ochrony balistycznej w stosunku do należności, nie miały negatywnego wpływu na realizację zadań przez te jednostki.

(akta kontroli str. 288, 299)

Dowódca OPP podał, że stan wyposażenia OPP w broń palną, wynoszący na dzień kontroli w stosunku do należności dla: broni palnej krótkiej: 103,18%, pistoletów maszynowych: 238,89%, karabinków: 52,50%, karabinów maszynowych: 100%, pistoletów sygnałowych: 72,92%, pozwalał na właściwą realizację zadań przez tę jednostkę Policji.

(akta kontroli str. 355b)

W toku kontroli dokonano oględzin znajdujących się na wyposażeniu OPP oraz będących w dyspozycji KWP: 5 szt. plecakowych miotaczy pieprzu, 4 szt. ręcznych miotaczy pieprzu 1000 ml, 29 szt. ręcznych miotaczy pieprzu 0,75 ml, 9 szt. ręcznych miotaczy gazu RMG-75, 10 szt. granatów huk.-błysk. NICO/CTX, 10 szt. granatów huk.-błysk. P1/P2, 95 szt., petard ZL-80, 53 szt. kartridży do paralizatora TASER X2-15FT, 6 szt. uniwersalnych granatów łzawiących UGŁ, 3 szt. ręcznych granatów dymnych białych RGD-2 oraz 3 szt. ręcznych granatów dymnych czarnych RGD-2, w zakresie sprawdzenia terminu przydatności do użycia. Oględziny te nie wykazały przypadków przekroczenia terminu przydatności do użycia ww. sprzętu.

(akta kontroli str. 311-328)

Analiza terminów przydatności do użycia 58 kartridży do paralizatorów elektrycznych będących na wyposażeniu sześciu wybranych losowo komend powiatowych Policji garnizonu wielkopolskiego¹⁶ nie wykazała przypadków przekroczenia terminu przydatności do użycia tego sprzętu.

(akta kontroli str. 337)

Odnosząc się do sposobu uzyskiwania przez KWP zapewnienia o przydatności do użycia śpb, które nie posiadają naniesionej informacji o terminie przydatności do użycia, Naczelnik Wydziału Zaopatrzenia KWP podała, co następuje:

„Zgodnie z zapisami rozdz. 8 § 50 obowiązującego zarządzenia nr 53 Komendanta Głównego Policji z 25 września 2018 r. w sprawie gospodarowania uzbrojeniem i sprzętem techniczno-bojowym¹⁷, informację o dalszej możliwości ich użytkowania jednostki Policji uzyskują na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez

¹⁶ Komendy w Rawiczu, Grodzisku Wlkp., Chodzieży, Słupcy, Kępnie i Ostrowie Wlkp.

¹⁷ Dz. Urz. KGP z 2018 r. poz. 101.

uprawnione podmioty gospodarcze. Ponieważ cytowany przepis nie określa precyzyjnie zlecniodawcy przedmiotowych badań, a omawiane materiały uzbrojenia otrzymywane były wyłącznie w ramach dostaw centralnych za przeprowadzenie badań odpowiedzialne jest Biuro Logistyki Policji KGP.

(akta kontroli str. 336)

Według stanu na 30 czerwca 2021 r., poziom wyposażenia OPP w środki transportu odpowiadał normatywom należności lub był od nich większy w przypadku: samochodów osobowych oznakowanych (100%), furgonów wypadowych (100%), furgonów wypadowych nieoznakowanych (200%), pojazdów AW (100%), pojazdów AWGŁ (100%), pojazdu RSD (100%), ambulansu sanitarnego (100%), przyczep specjalistycznych (200%), przyczep skrzyniowych (200%). Stwierdzone w przedmiotowym zakresie braki w stosunku do należności dotyczyły: jednego transportera opancerzonego (TO) oraz dwóch skrzyniowych samochodów ciężarowych.

(akta kontroli str. 80, 82, 90-91)

Odnosnie ww. deficytów środków transportu, Naczelnik Wydziału Transportu KWP podał, co następuje:

„Na podstawie wytycznych nr 4 Komendanta Głównego Policji z 25 kwietnia 2012 r. w sprawie zaopatrywania jednostek organizacyjnych Policji w sprzęt, materiały i usługi¹⁸, zamówienia na sprzęt transportowy w postaci pojazdów specjalnych TO/LTO¹⁹ udzielane są przez KGP. Przyczyną niezapewnienia pełnego stanu należności środków transportu był brak zakupu pojazdu TO/LTO z przeznaczeniem dla KWP. Pojazd ciężarowy skrzyniowy nie został zakupiony z uwagi na brak środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Wydział Transportu co roku, do końca I kwartału, przygotowuje zestawienie należności na sprzęt transportowy dla KWP i przesyła do BLP KGP. W przypadku naliczeń na pojazdy dla OPP jest to stała liczba pojazdów, zależna jedynie od ilości kompanii (załącznik nr 4 Zarządzenia nr 9 Komendanta Głównego Policji z 5 maja 2015 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy²⁰). Wydział Transportu przekazuje do BLP KGP co roku aktualny wykaz sprzętu transportowego. W związku z powyższym BLP KGP na bieżąco zna potrzeby i w przypadku ewentualnych zakupów pojazdów, przydziela je do poszczególnych jednostek. W przypadku konieczności wykorzystania pojazdów ciężarowych skrzyniowych dowódca OPP może skorzystać z dwóch tego typu pojazdów będących w zasobach Kolumny Transportowej Wydziału Transportu KWP.”

(akta kontroli str. 300-301)

Według stanu na 30 czerwca 2021 r., liczba sprawnych pojazdów (furgonów patrolowych) w relacji do należności dla: I, II, III, IV i V kompanii NPP, wynosiła odpowiednio: 77%, 31%, 46%, 39% oraz 39%, tj. ogółem dla NOP 46%.

Według stanu na 12 lutego 2021 r.²¹, przeciętny wiek wykorzystywanych przez NOP furgonów wynosił 13 lat, a przeciętny przebieg 258 tys. km.

Według stanu na 30 czerwca 2021 r., przeciętny wiek wykorzystywanych przez OPP furgonów wypadowych, wynosił 8 lat.

KWP w 2016 r. informowała Dyrektora Głównego Sztabu Policji KGP²² o złym stanie technicznym użytkowanych przez NOP pojazdów oraz o ich wieku, zwracając

¹⁸ Dz. Urz. KGP poz. 19. ze zm.

¹⁹ TO – transporter opancerzony, LTO – lekki transporter opancerzony.

²⁰ Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 29.

²¹ Data pisma Naczelnika Sztabu Policji KWP do Naczelnika Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP w sprawie środków transportu w dyspozycji NOP.

²² Pismo Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji nr S.CC.-075-35/3/2016 z 18 października 2016 r.

jednocześnie uwagę, że większość pojazdów typu furgon nie została przystosowana do przewozu sprzętu użytkowanego przez pododdziały NOP (np. brak stojaków na tarcze itp.), a specyfika województwa wielkopolskiego sprawia, że w celu realizacji zabezpieczeń konieczne jest przemieszczanie pododdziałów NPP na duże odległości.

(akta kontroli str. 89, 90-91, 290-294)

W złożonych wyjaśnieniach, Naczelnik Wydziału Transportu podkreślił, że „w zarządzeniu nr 9 Komendanta Głównego Policji z 5 maja 2015 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy²³ nie ma wyszczególnionych pojazdów dla NOP, a pojazd który spełniałby wymagania dla NOP funkcjonuje pod nazwą „furgon wypadowy” i zgodnie z definicją przeznaczony jest w szczególności dla oddziałów prewencji Policji. Furgon patrolowy, z którego korzystają NOP, nie został opisany jako pojazd spełniający potrzeby funkcjonariuszy pełniących służbę w ramach NOP.

(akta kontroli str. 345)

Odnosnie przyczyny niewystarczającej liczby pojazdów będących w dyspozycji NOP, Naczelnik Wydziału Transportu KWP podał, że był nią brak zakupów tego typu pojazdów przez KGP lub brak polecenia zakupu takich pojazdów przez KWP. W wyjaśnieniu podał też, że Biuro Logistyki Policji KGP na bieżąco analizuje przesyłane mu przez Wydział Transportu KGP informacje na temat stanu oraz naliczeń na pojazdy furgon patrolowy/wypadowy i podejmuje decyzje dotyczące ewentualnych zakupów i rozdziału pojazdów.

(akta kontroli str. 300-301)

Według wyjaśnień złożonych przez Zastępcę Naczelnika Sztabu Policji KWP dowódca NOP zgłaszał braki w zakresie wyposażenia tego oddziału w środki transportu. Według składającego wyjaśnienie, braki te nie miały wpływu na możliwość wykonywania działań przez NOP, a przemieszczanie policjantów odbywało się przy użyciu pojazdów osobowych. W okresie objętym kontrolą, KWP podejmowała działania w celu poprawy stanu wyposażenia transportowego NOP²⁴.

(akta kontroli str. 289, 290-292, 293, 294)

Według stanu na 16 sierpnia 2021 r. na wyposażeniu wielkopolskiej Policji znajdowało się 377 kamer nasobnych. W 2019 r. zakupione zostały 262 systemy (zestawy) kamer nasobnych, które w całości zostały przekazane do użytkowania KMP w Poznaniu²⁵. W 2020 r. zakupionych zostało 115 systemów (zestawów) kamer nasobnych, które w tej liczbie zostały przekazane do użytkowania KMP w Koninie.²⁶

(akta kontroli str. 43)

Według informacji przekazanych przez Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu, w latach: 2019-2021 (I półr.) w KMP w Poznaniu przeprowadzono siedem postępowań skargowych i czynności wyjaśniających, podczas których stwierdzono nieuzasadnione niezarejestrowanie interwencji przez policjantów wyposażonych w kamery nasobne. Udzielający informacji podał, że w przedmiotowym okresie, wystąpiło 48 przypadków problemów technicznych i organizacyjnych związanych z użytkowaniem kamer nasobnych, z których sześć dotyczyło niewłaściwego działania baterii, a 36 braku możliwości przeniesienia

²³ Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 29 ze zm.

²⁴ Pisma kierowane przez KWP do Dyrektora Głównego Sztabu Policji KGP (2017 r.) oraz do Naczelnika Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP (2021 r.).

²⁵ Umowa nr 278/203/Cut/18/EJ/PMP z 30 listopada 2018 r. pomiędzy Komendantem Głównym Policji a firmą Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o.

²⁶ Umowa nr 89/32 I/Cut/2019/DG/PMP z 3 sierpnia 2020 r. pomiędzy Komendantem Głównym Policji a firmą Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o.

zarejestrowanego materiału audio-wideo na macierz. Wszystkie stwierdzone awarie były usuwane na bieżąco.

(akta kontroli str. 341)

Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Koninie poinformował, że w okresie objętym kontrolą, nie wystąpiły przypadki prowadzenia czynności lub postępowań wyjaśniających dotyczących niewywiązywania się przez policjantów wyposażonych w kamerę nasobną z obowiązku zarejestrowania interwencji oraz że nie odnotowano problemów technicznych i organizacyjnych dotyczących rejestrowania interwencji policyjnych przy pomocy kamer nasobnych.

(akta kontroli str. 343)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Stan wyposażenia OPP i NOP w środki przymusu bezpośredniego, sprzęt ochrony balistycznej, środki ochrony indywidualnej oraz środki transportu, pomimo występujących deficytów w relacji do należności, pozwalał na realizowanie przez te jednostki nałożonych na nie zadań, a wynikające z tych braków ograniczenia nie wpływały w sposób zasadniczy na efektywność ich działania. Główną przyczyną nieosiągnięcia optymalnego stanu wyposażenia OPP oraz NOP były ograniczenia w dostawach centralnych uzależnionych od KGP.

OBSZAR

3. Szkolenie policjantów OPP oraz NOP w zakresie użycia i wykorzystania śpb

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą KWP przekazywała do Komendanta WSPol informacje o potrzebach szkoleniowych na podstawie § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 19 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji²⁷.

(akta kontroli str. 356-383)

Szkolenie policjantów pełniących służbę w OPP na poziomie lokalnym odbywało się na podstawie rocznych planów doskonalenia zawodowego lokalnego zatwierdzanych przez dowódcę tej jednostki. W planach tych została uwzględniona tematyka dotycząca stosowania śpb. Przykładowo: „Zasady, warunki i przypadki użycia i wykorzystania śpb”, „Chemiczne środki obezwładniające – podstawy prawne oraz zasady ich użycia lub wykorzystania. Podstawowe elementy budowy oraz zasady działania urządzeń służących do ich miotania”, „Rzuty granatami hukowo-błyskowymi”, „Taktyka działania, obsługa i użytkowanie środków wzmocnienia”, „Doskonalenie zawodowe z zakresu posługiwania się strzelbą kal. 12 i użycia pocisków niepenetracyjnych przez pododdział zwarty Policji”, doskonalenie zawodowe z zakresu przechowywania, magazynowania i wydawania do codziennego użytku przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, doskonalenie zawodowe dla bezpośrednich przełożonych policjantów posiadających uprawnienia użytkowania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, doskonalenie zawodowe dla policjantów przewidzianych do użytkowania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 219-244, 394-405, 407-418)

Udział w szkoleniach zaplanowanych na lata: 2019 i 2020 zobowiązanych do tego policjantów OPP, dla wybranych zagadnień dotyczących stosowania śpb, był

²⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 126 poz. 877.

następujący: „Chemiczne środki obezwładniające – podstawy prawne oraz zasady ich użycia lub wykorzystania. Podstawowe elementy budowy oraz zasady działania urządzeń służących do ich miotania”: 2019 r. – 91%, 2020 r. – 47%, „Doskonalenie techniki i taktyki interwencji”: 2019 r. – 82%, 2020 r. – 59%, „Taktyka działania, obsługi i użytkowania środków wzmocnienia”: 2019 r. – średnio 68% oraz 79%, zajęcia szkoleniowe w dyspozycji dowódcy OPP („Zasady, warunki i przypadki użycia i wykorzystania śpb”): 2019 r. - 82%, 2020 r. - 68%, „Posługiwanie się strzelbą kal. 12 i użycie pocisków niepenetracyjnych przez pododdział zwarty Policji”: 2019 r. - 100%, 2020 r. – 100%, przechowywanie magazynowanie i wydawanie do codziennego użytku przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej: 2019 r. – 0, 2020 r. – 100%, doskonalenie zawodowe dla bezpośrednich przełożonych policjantów posiadających uprawnienia użytkowania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej: 2019 r. 100%, 2020 r. – 0%, doskonalenie zawodowe dla policjantów przewidzianych do użytkowania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej: 2019 r. - 100%, 2020 r. – 0%.

W latach 2019-2020 w OPP nie zrealizowano zaplanowanych szkoleń praktycznych w zakresie rzutów granatami hukowo-błyskowymi oraz strzelania chemicznymi środkami obezwładniającymi z powodu braku dostępności granatów P1 i P2 oraz uniwersalnych granatów łzawiących UGŁ.

(akta kontroli str. 409-418)

Jako główną przyczynę ograniczeń w zakresie dostępności granatów P1 i P2 oraz UGŁ, Naczelnik Wydziału Zaopatrzenia KWP wskazała ograniczenia w dostawach centralnych przedmiotowych rodzajów śpb wynikających z regulacji zawartych w ww. wytycznych nr 4 Komendanta Głównego Policji z 25 kwietnia 2012 r. w sprawie zaopatrywania jednostek organizacyjnych Policji w sprzęt, materiały i usługi.

(akta kontroli str. 329-334, 461)

Jako główną przyczynę zmniejszonego zakresu realizacji szkoleń zaplanowanych do realizacji w 2020 r. dowódca OPP wskazał ograniczenia wynikające ze stanu pandemii COVID.

(akta kontroli str. 407-408)

Realizacja zadań w zakresie doskonalenia zawodowego policjantów wchodzących w skład NOP w okresie objętym kontrolą została ujęta w następujących planach doskonalenia zawodowego:

2019 r.

1) „Plan doskonalenia zawodowego KWP”:

Część dotycząca Sztabu Policji:

„Formowanie szyków, ugrupowań oraz przemieszczanie oddziałów i pododdziałów Policji. Posługiwanie się bronią palną gładkolufową i użycie pocisków niepenetracyjnych przez pododdział Policji. Użycie chemicznych środków obezwładniających przez pododdziały zwarte Policji.”

Część dotycząca OPP (dot. wyłącznie I kompanii NPP oraz kadry dowódczej NOP)

„Dowodzenie oddziałem prewencji Policji w czasie ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego”, „Odblokowywanie obiektu”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny”, „Organizacja działań pościgowych za grupą przestępczą z bronią”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny z rzutami i strzelaniami chemicznymi środkami obezwładniającymi”.

2) „Plan doskonalenia zawodowego OPP”

„Dowodzenie oddziałem prewencji Policji w czasie ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego”, „Odblokowywanie obiektów”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny”, „Organizacja pododdziałem w ramach działań rozpoznawczo-pościgowych za niebezpiecznymi przestępcami”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny z rzutami i strzelaniami chemicznymi środkami obezwładniającymi”.

2020 r. i 2021 r.

1) „Plan doskonalenia zawodowego KWP”:

Część dotycząca Sztabu Policji:

„Formowanie szyków, ugrupowań oraz przemieszczanie oddziałów i pododdziałów Policji. Posługiwanie się bronią palną gładkolufową i użycie pocisków niepenetracyjnych przez pododdział Policji. Użycie chemicznych środków obezwładniających przez pododdziały zwarte Policji.”

Część dotycząca OPP (dot. wyłącznie I kompanii NPP oraz kadry dowódczej NOP):

„Dowodzenie oddziałem prewencji Policji w czasie ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w zorganizowanych działaniach pościgowych za uzbrojonymi przeciwnikami z wykorzystaniem zasad poruszania się w terenie otwartym i odblokowywanie obiektu”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny z wykorzystaniem technicznych środków wzmocnienia”.

2) „Plan doskonalenia zawodowego OPP” (dot. wyłącznie I kompanii NPP oraz kadry dowódczej NOP):

„Dowodzenie oddziałem prewencji Policji w czasie ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w zorganizowanych działaniach pościgowych za uzbrojonymi przeciwnikami z wykorzystaniem zasad poruszania się w terenie otwartym i odblokowywanie obiektu”, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny z wykorzystaniem technicznych środków wzmocnienia”.

(akta kontroli str. 106, 120, 147, 159, 173, 188, 224, 232, 241)

Szczegółowym badaniem objęto realizację w latach 2019-2020 zadań szkoleniowych przez I kompanię NPP jako pododdział wyznaczony do uzupełniania stanu OPP.

Frekwencja policjantów I kompanii NPP²⁸ podczas zajęć szkoleniowych przeprowadzonych w OPP była następująca: „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny” (26.03.2019) – 42%, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracającego naruszony porządek publiczny” (06.06.2019) – 41%, „Dowodzenie pododdziałem prewencji w czasie ratownictwa technicznego chemicznego oraz ekologicznego” (06.06.2019) – 41%, „Organizacja działań poszukiwawczo-pościgowych za sprawcą katastrofy komunikacyjnej” (18.06.2019) – 40%, „Organizacja działań poszukiwawczo-pościgowych za grupą przestępczą z bronią” (05.11.2019) – 44%, „Odblokowywanie obiektu” (05.11.2019) – 45%, „Organizacja działań poszukiwawczo-pościgowych za grupą przestępczą z bronią” (06.12.2019) – 45%, Odblokowywanie obiektu (06.12.2019) – 45%, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach

²⁸ Stan podstawowy + policjanci z rezerwy.

przywracających naruszony porządek publiczny” (10.06.2021) – 43%, „Dowodzenie oddziałem prewencji w działaniach przywracających naruszony porządek publiczny z wykorzystaniem technicznych środków wzmocnienia” (10.06.2021) – 44%. Główną przyczyną nierealizowania szkoleń w 2020 r. była pandemia COVID-19.

(akta kontroli str. 458, 483-494)

Dowódca OPP, na podstawie § 13 ust. 5 ww. decyzji nr 306/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 13 grudnia 2017 r., przekazywał Komendantowi Wojewódzkiemu Policji półroczne sprawozdania dotyczące przebiegu szkoleń organizowanych przez OPP dla policjantów NOP.

(akta kontroli str. 482-497)

Wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika Sztabu Policji KWP dotyczące przyczyn wysokości frekwencji policjantów I kompanii NPP na ww. zajęciach szkoleniowych oraz możliwości uzupełnienia braków szkoleniowych dla osób nieuczestniczących w tych zajęciach, zostały zamieszczone w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”

W okresie objętym kontrolą, żaden z policjantów OPP i NOP nie odbył kursu specjalistycznego dla średniej kadry dowódczej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji, o którym mowa w decyzji nr 172 Komendanta Głównego Policji z 22 maja 2015 r. w sprawie programu nauczania na kursie specjalistycznym dla średniej kadry dowódczej oddziałów prewencji Policji²⁹. KWP w zapotrzebowaniu na kursy specjalistyczne definiowała potrzeby szkoleniowe w przedmiotowym zakresie na: 40 miejsc szkoleniowych w 2019 r., 15 miejsc szkoleniowych w 2020 r. i 42 miejsca szkoleniowe w 2021 r. Żaden ze zgłoszonych policjantów nie został skierowany na kurs, ponieważ miejsca dla garnizonu wielkopolskiego nie zostały przyznane.

W latach: 2019, 2020 i 2021 (I półr.) liczba policjantów OPP posiadających przeszkolenie w zakresie kursu specjalistycznego dla średniej kadry dowódczej oddziałów prewencji Policji w relacji do stanu etatowego wynosiła odpowiednio: dla dowódców drużyn: 28%, 14%, 12%, dla dowódców plutonów: 68%, 68%, 74%, dla dowódców i zastępców dowódców kompanii: 100%, 100%, 100%.

W latach: 2019, 2020 i 2021 (I półr.) liczba policjantów NOP posiadających przeszkolenie w zakresie kursu specjalistycznego dla średniej kadry dowódczej oddziałów prewencji Policji w relacji do stanu etatowego wynosiła odpowiednio: dla dowódców drużyn: 0%, 0%, 0%, dla dowódców plutonów: 5%, 5%, 5%, dla dowódców kompanii: 20%, 20% i 20%, dla zastępców dowódców kompanii: 20%, 0% i 0%.

W okresie objętym kontrolą, żaden policjant OPP nie uczestniczył w szkoleniach specjalistycznych dla dowódców plutonów oddziałów prewencji Policji, o których mowa w: decyzji nr 83 Komendanta Głównego Policji z 3 kwietnia 2002 r. w sprawie programu szkolenia specjalistycznego dla dowódców plutonów oddziałów prewencji Policji³⁰, decyzji nr 58 Komendanta Głównego Policji z 19 marca 2004 r. w sprawie pilotażowego programu szkolenia specjalistycznego policjantów realizowanego zaocznie - specjalność: dowódca plutonu oddziału prewencji Policji³¹ oraz w decyzji nr 416 Komendanta Głównego Policji z 12 sierpnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia programu szkolenia specjalistycznego dla policjantów w specjalności dowódca plutonu oddziału prewencji Policji prowadzonego w systemie eksternistycznym³².

²⁹ Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 34.

³⁰ Dz. Urz. KGP z 2002 r. poz. 33.

³¹ Dz. Urz. KGP z 2004 r. poz. 27.

³² Dz. Urz. KGP z 2005 r. poz. 92.

W złożonych wyjaśnieniach Zastępca Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia KWP podał, że przedmiotowe kursy nie były organizowane przez szkoły Policji i w związku z tym nie były ujmowane w potrzebach szkoleniowych KWP.

W latach: 2019-2021 (I półr.) liczba dowódców plutonów OPP, którzy ukończyli szkolenie specjalistyczne, o którym mowa w ww. decyzji nr 83 Komendanta Głównego Policji, w relacji do stanu etatowego, wynosiła: 16%.

(akta kontroli str. 453-455)

Stan problematyczny

Przekazywane przez dowódcę OPP Komendantowi Wojewódzkiemu Policji półroczne sprawozdania dotyczące przebiegu szkoleń organizowanych przez OPP dla policjantów NOP, o poziomie opanowania przez nich umiejętności oraz stwierdzonej absencji, zawierały zaniżone dane dotyczące stanu rezerwy osobowej tej kompanii, co zaniżało rzeczywisty poziom absencji na tych zajęciach. Podawana w tych sprawozdaniach informacja o przyczynach absencji policjantów była niepełna, gdyż odnosiła się jedynie do nieobecnych na zajęciach policjantów ze składu podstawowego kompanii, a nie do nieobecnych składu podstawowego oraz rezerwy.

Przykładowo:

- w szkoleniu przeprowadzonym 26 marca 2019 r., na 188 policjantów (94 ze stanu podstawowego i 94 rezerwy), uczestniczyło 78, co stanowiło 42% pełnego stanu tego pododdziału. Informacja o przyczynach absencji powinna więc odnosić się do 110 nieobecnych policjantów, natomiast w sporządzonym sprawozdaniu błędnie podano, że rezerwa wynosi 63 policjantów, a przyczyny absencji podano jedynie dla 16 osób,

- w szkoleniu przeprowadzonym 5 listopada 2019 r., na 188 policjantów (94 ze stanu podstawowego i 94 rezerwy), uczestniczyło 83, co stanowiło 45% pełnego stanu tego pododdziału. Informacja o przyczynach absencji powinna więc odnosić się do 105 nieobecnych policjantów, natomiast w sporządzonym sprawozdaniu błędnie podano, że rezerwa wynosi 63 policjantów, a przyczyny absencji podano jedynie dla 11 osób,

- w szkoleniu przeprowadzonym 10 czerwca 2021 r., na 188 policjantów (94 ze stanu podstawowego i 94 rezerwy), uczestniczyło 83, co stanowiło 45% pełnego stanu tego pododdziału. Informacja o przyczynach absencji powinna więc odnosić się do 105 nieobecnych policjantów, natomiast w sporządzonym sprawozdaniu błędnie podano, że rezerwa wynosi 49 policjantów, a przyczyny absencji podano jedynie dla 11 osób.

(akta kontroli str. 483-497)

W wyjaśnieniach złożonych z upoważnienia Komendanta Wojewódzkiego Policji, Zastępca Naczelnika Sztabu Policji KWP, podał, że „tabele dotyczące frekwencji i absencji dołączane do sprawozdań o przebiegu zajęć szkoleniowych NPP I kompanii NPP sporządzane są na podstawie zestawienia policjantów tejże kompanii opracowanego i przesłanego przez kadrę dowódczą I kompanii NPP z KMP w Poznaniu. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Decyzji nr 306/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 13 grudnia 2017 r. [...], I kompania NPP wchodząca na uzupełnienie stanów etatowych OPP ma stan etatowy 94 policjantów oraz 94 policjantów rezerwy. OPP nie posiada informacji na temat stanu faktycznego ww. pododdziału oraz rezerwy i sporządzając sprawozdanie bazuje na danych przesłanych przez KMP w Poznaniu. W procesie planowania szkolenia policjantów OPP z I kompanią NPP kontrolowana jednostka informuje Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu o tematyce zajęć oraz terminie realizacji szkolenia, natomiast decyzję o powołaniu kompanii NPP i rezerwy na szkolenie wydaje Komendant Miejski Policji w Poznaniu.

(akta kontroli str. 460-462)

Zdaniem NIK, przekazywanie do OPP przez KMP w Poznaniu niepełnych lub błędnych danych dotyczących stanu osobowego I kompanii NOP, wobec dalszego przekazywania Komendantowi Wojewódzkiemu Policji obligatoryjnych sprawozdań zawierających błędne dane dotyczące szkoleń policjantów ww. pododdziału NOP, wskazuje na potrzebę rozważenia wykorzystania narzędzi nadzoru nad podległymi jednostkami Policji w celu wyeliminowania niezgodności w przedmiotowym zakresie.

W okresie objętym kontrolą w Sztapie Policji KWP nie zostały opracowane odrębne roczne plany doskonalenia zawodowego NOP, a proces szkolenia tej jednostki w latach: 2019, 2020, 2021 został opisany, jak podano wyżej, jedynie w planach doskonalenia zawodowego KWP oraz OPP. Ponieważ regulacje wewnętrzne Policji dotyczące opracowania i wykorzystania planu doskonalenia zawodowego NOP³³ nie określają precyzyjnie, czy powinien on mieć formę odrębnego dokumentu zatwierdzonego przez Komendanta Wojewódzkiego Policji, czy też może on być zawarty w planie doskonalenia zawodowego KWP oraz OPP, zdaniem NIK, kwestia ta powinna zostać wyjaśniona przez Komendanta Głównego Policji lub osobę przez niego upoważnioną.

(akta kontroli str. 55-56)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2019 i pierwszym półroczu 2021 r. frekwencja policjantów I kompanii NPP w trakcie 8 odbytych szkoleń przeprowadzonych w ramach doskonalenia zawodowego przez OPP była niska (od 40 do 45%), co świadczy o braku efektywności organizacji procesu szkolenia funkcjonariuszy należących do tego pododdziału.

(akta kontroli str. 483-497)

W wyjaśnieniach złożonych z upoważnienia Komendanta Wojewódzkiego Policji, Zastępcy Naczelnika Sztapu Policji KWP, podał, że absencja wynika z wakatów, konieczności zapewnienia ciągłości służby w jednostkach, komórkach organizacyjnych KMP w Poznaniu, urlopów, zwolnień lekarskich oraz innych zdarzeń losowych. Ponadto, odnosząc się do problemu zapewnienia policjantom nieobecny na szkoleniach możliwości uzupełnienia braków w zakresie wyszkolenia, podał, że „funkcjonariusze I kompanii uczestniczą w szkoleniach z OPP w Poznaniu w sposób rotacyjny. Nie ma możliwości fizycznych powołania I kompanii wraz z rezerwą celem przeprowadzenia szkolenia zawodowego, gdyż wiązałoby się to z koniecznością powołania 188 funkcjonariuszy z KMP w Poznaniu. Przyczyniłoby się to do przerwania ciągłości służby w pionie prewencyjnym, a co za tym idzie wykonywania podstawowych zadań, do jakich została powołana Policja. Powyższa sytuacja ulegnie zmianie w momencie uzupełnienia wakatów w jednostkach i komórkach organizacyjnych KMP w Poznaniu”.

(akta kontroli str. 458-459, 460-462)

Zdaniem NIK, treść wyjaśnień świadczy o konieczności takiego zorganizowania procesu szkolenia policjantów I kompanii NPP, który nie zakłócałby procesu realizacji przez nich podstawowych zadań w KMP w Poznaniu, umożliwiając jednocześnie odbywanie zaplanowanych zajęć szkoleniowych przy wystarczającej frekwencji funkcjonariuszy zarówno ze składu podstawowego jak i rezerwy.

OCENA CZĄSTKOWA

KWP realizowała zadania szkoleniowe obejmujące użycie i wykorzystanie śpb na podstawie rocznych planów doskonalenia zawodowego KWP oraz OPP. W 2020 r. z powodu pandemii COVID-19 przewidziane na ten rok zadania szkoleniowe nie zostały zrealizowane w zaplanowanym zakresie. W badanym okresie, żaden

³³ § 12 ust. 3 oraz § 20 ust. 1 pkt 7 ww. decyzji nr 306/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 13 grudnia 2017 r. oraz § 29 pkt 6 ww. zarządzenia nr 715 Komendanta Głównego Policji z 22 grudnia 2003 r.

z funkcjonariuszy OPP oraz NOP nie uczestniczył w szkoleniach specjalistycznych dla średniej kadry dowódczej z powodu niezapewnienia przez szkoły Policji miejsc dla policjantów garnizonu wielkopolskiego. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezapewnienia właściwej frekwencji policjantów I kompanii NPP na szkoleniach przeprowadzonych w OPP.

OBSZAR

4. Przygotowanie i prowadzenie działań sił policyjnych z użyciem śpb w ramach akcji i operacji policyjnych

Opis stanu faktycznego

W latach: 2019-2021 (I półr.) na terenie garnizonu wielkopolskiego Policji zostało przeprowadzonych siedem operacji i 79 akcji policyjnych, z czego wszystkie operacje oraz trzy akcje zostały zarządzane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji³⁴. Większość przeprowadzonych akcji (58%) dotyczyło zabezpieczenia wydarzeń sportowych i kulturalnych, natomiast operacje dotyczyły: zgromadzeń publicznych odbywających się w formie demonstracji (2), zbiorowych prób zakłócenia działania kopalni węgla brunatnego jako formy protestu przeciw zanieczyszczeniu klimatu (2), ochrony KMP w Koninie przed agresywnymi demonstrantami (1), wydarzeń społeczno-politycznych z udziałem zagranicznych delegacji państwowych (1) oraz wydarzeń sportowych (1).

W trakcie pięciu spośród ww. akcji (1) i operacji (4), doszło łącznie do 52 przypadków użycia przez policjantów śpb w formie: siły fizycznej i technik obezwładniających (30), kajdanek (13), aerozolowych środków chemicznych (5), pałki służbowej zwykłej (1), psa służbowego (1) oraz salwy ostrzegawczej pocisków niepenetracyjnych (2).

W trakcie poddanych szczegółowej kontroli 10 akcji i operacji policyjnych, zostały wylegitymowane 532 osoby, 11 osób zostało podejrzanych o popełnienie przestępstwa, a 136 o popełnienie wykroczenia. Wobec 55 osób przeprowadzono postępowanie mandatowe, a w sprawach dotyczących zatrzymanych 3 osób prokuratury rejonowe w Kaliszu (2) oraz w Koninie (1) prowadziły dochodzenie o czyn z art. 222 k.k. (naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza), w jednym przypadku zakończone wyrokiem sądowym.

(akta kontroli str. 520-524, 525, 526, 527-528, 548-1280)

Szczegółowym badaniem objęto 10 wybranych metodą doboru celowego akcji (4) i operacji policyjnych (6) dotyczących: zgromadzeń publicznych w formie demonstracji ulicznych (6³⁵), akcji protestacyjnych przeciw zagrożeniu klimatu (2³⁶), ochrony KMP w Koninie przed agresywnymi demonstrantami (1³⁷) oraz ochrony porządku w trakcie trwania wydarzenia społeczno-politycznego z udziałem zagranicznych delegacji państwowych (1³⁸).

W przypadku wszystkich sześciu objętych kontrolą operacji policyjnych, ich dowódcami byli policjanci pełniący służbę na stanowisku Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji, natomiast dowódcami poddanych szczegółowemu badaniu akcji policyjnych byli policjanci na stanowisku zastępcy Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu.

(akta kontroli str. 548-1280)

Analiza dokumentacji poddanych kontroli akcji i operacji policyjnych wykazała, że we wszystkich przypadkach:

³⁴ W 2019 r.: 6 operacji i 2 akcje, w 2020 r. 1 operacja, w 2021 r. 1 akcja.

³⁵ Operacje policyjne pod kryptonimem: „IMPREZY” (2019 r.) i „ARCUS” (2019 r.); akcje policyjne pod kryptonimem: „MANIFA 2019” (2019 r.), „CZARNY PROTEST II” (2020 r.), „CZARNY PROTEST III” (2020 r.) oraz „MARSZ” (2021).

³⁶ Operacje policyjne pod kryptonimem: „KLIMAT” (2019 r.) i „KLIMAT 2020” (2020 r.).

³⁷ Operacja policyjna pod kryptonimem „KONIN” (2019 r.).

³⁸ Operacja policyjna pod kryptonimem „BAŁKANY” (2019 r.).

- na odprawach przeprowadzonych przed akcjami i operacjami podkreślano konieczność przestrzegania praw obywatelskich osób biorących udział w demonstracjach i akcjach protestacyjnych,
- w planach działania dowódcy akcji lub operacji zapewniano dokumentowanie ich przebiegu oraz realizację działań deeskalujących napięcie, w szczególności poprzez dysponowanie do udziału w zabezpieczeniach policyjnych zespołów antykonfliktowych,
- uwzględniano konieczność zapewnienia w trakcie akcji i operacji bezpiecznego działania dziennikarzom.

(akta kontroli str. 548-1280)

Poddane badaniu kontrolnemu decyzje Komendanta Wojewódzkiego Policji oraz Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu w sprawie zarządzenia akcji lub operacji oraz plany działania dowódcy zawierały wszystkie wymagane elementy z wyjątkiem informacji o rodzaju i zakresie użycia śpb, której zamieszczenie było obligatoryjne, w przypadku trzech skontrolowanych decyzji (wydanych po 1 sierpnia 2020 r.³⁹) oraz w przypadku wszystkich poddanych kontroli 10 planów działania dowódcy (akcji/operacji). Szczegółowe dane w przedmiotowym zakresie zostały zamieszczone w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 548-557, 617-631, 702-721, 815-827, 912-927, 995-998, 1090-1105, 1150-1151, 1191-1192, 1243-1245,)

Analiza raportów końcowych akcji i operacji wykazała, że we wszystkich dziesięciu poddanych badaniu raportach końcowych zostały zamieszczone szczegółowe informacje dotyczące przebiegu zabezpieczanych wydarzeń oraz analizy przebiegu działań zabezpieczających z wnioskami dotyczącymi m.in. analizy ryzyk, koordynacji i przydziału zadań policjantom, współpracy z Centrum Operacyjnym w Sztabie Policji KWP oraz ze służbami pozapolicyjnymi oraz współpracy pomiędzy dowódcami podoperacji, kierownikami zespołów i podległymi siłami.

(akta kontroli str. 615-616, 695-701, 804-814, 904-908, 986-991, 1078-1086, 1108-1114, 1163-1164, 1230-1231, 1275-1280)

Raporty końcowe dotyczące operacji policyjnych pod kryptonimem „KLIMAT”, „KONIN” oraz „KLIMAT 2020” zawierały m.in. wnioski dotyczące konieczności podjęcia działań w celu poprawienia łączności radiowej w rejonie kopalni odkrywkowych węgla brunatnego położonych w okolicy Konina. W złożonych wyjaśnieniach Zastępcy Naczelnika Wydziału Łączności i Informatyki KWP podał, co następuje:

„Wydział Łączności i Informatyki KWP w Poznaniu, w ramach dostępnych środków finansowych przeprowadził modernizację kluczowej lokalizacji radiokomunikacyjnej w budynku przy ul. Szeligowskiego w Koninie. Dokonano wymiany trzech systemów antenowych oraz zlecono doprowadzenie nowego światłowodowego toru transmisji danych. W ramach przygotowywanej przez Wydział Inwestycji i Remontów KWP modernizacji pomieszczeń Stanowiska Dowodzenia w budynku KMP przy ul. Przemysłowej 2, zakupiono zestaw bazowego radiotelefonu cyfrowego DMR wraz z zestawem zdalnego sterowania TRX. Te inwestycje zrealizowane z własnych środków budżetowych w znaczny sposób usprawniły działanie sieci dowodzenia KMP w Koninie w trakcie operacji policyjnych, szczególnie w trakcie przemieszczania się jednostek w rejon operacji. Zapewnienie niezawodnej łączności radiowej w zróżnicowanym terenie wymaga przeprojektowania całego systemu radiokomunikacyjnego KMP w Koninie. Modernizacja łączności

³⁹ Data wejścia w życie Zarządzenia nr 20 KGP z 13 lipca 2020 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań policyjnych w związku ze zdarzeniami szczególnymi (Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 35), które wprowadziło obowiązek zamieszczenia w decyzji o zarządzeniu akcji lub operacji policyjnej informacji o rodzaju i zakresie użycia śpb.

radiowej całego powiatu konińskiego została ujęta w planie modernizacji na kolejne lata i jest uzależniona od otrzymanych środków finansowych z KGP.”

(akta kontroli str. 346, 904-908, 1078-1086, 1108-1114)

W przypadku trzech spośród czterech poddanych badaniu dokumentacji operacji policyjnych, w trakcie których doszło do użycia śpb, fakt ten został odnotowany w raportach końcowych z tych zabezpieczeń. Niezamieszczenie takiej informacji w jednym raporcie końcowym zostało opisane w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 695-701, 986-991, 1078-1086)

Odnosnie tego, czy Komendant Wojewódzki Policji w okresie objętym kontrolą dysponował możliwością wprowadzenia rozwiązań ograniczających anonimowość policjantów działających w ramach pododdziałów zwartych np. poprzez uwidocznienie na mundurze lub helmie numeru służbowego funkcjonariusza, Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, co następuje:

„Policjanci OPP podczas działań występują najczęściej w umundurowaniu ćwiczebnym, na którym według rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów⁴⁰, nie przewiduje się umieszczania znaku identyfikacyjnego policjanta. W przypadku użycia policyjnych kasków ochronnych z osłoną twarzy, każdy policjant na kasku posiada oznaczenia w postaci znaków i symboli odpowiadających stanowisku służbowemu.”

(akta kontroli str. 45)

Odnosnie tego, czy Komendant Wojewódzki Policji w okresie objętym kontrolą był informowany o wątpliwościach dotyczących wykładni przepisów związanych z rozszerzeniem ograniczeń wolności zgromadzeń (art. 57 Konstytucji RP⁴¹), wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii i poprzednie rozporządzenia w tym zakresie⁴², Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, co następuje:

„Każdy akt prawa powszechnie obowiązującego ogłoszony w sposób właściwy korzysta z domniemania zgodności z aktem wyższego rzędu i Konstytucją. Stanowi on więc źródło prawa tak długo dopóki nie zostanie usunięty z systemu prawnego polskiego przez powołany do tego organ. Policja jako organ porządku prawnego jest zobowiązana do respektowania postanowień obowiązujących aktów prawnych i nie posiada kompetencji do weryfikowania ich zgodności z obowiązującym porządkiem prawnym. Z uwagi na powyższe nie zlecałem analiz ani wydawania opinii prawnych dotyczących zmian w korzystaniu z wolności zgromadzeń.”

(akta kontroli str. 46)

⁴⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 90 poz. 738.

⁴¹ Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483.

⁴² Na podstawie § 26 ust. 1 rozporządzenia RM z 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 512 ze zm.) do 3 maja 2021 r. zakazano organizowania lub udziału w zgromadzeniach w rozumieniu art. 3 ustawy z 24 lipca 2015 r. - Prawo o zgromadzeniach, z wyłączeniem zgromadzeń organizowanych na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 1, albo decyzji, o której mowa w art. 26b ust. 1 tej ustawy, przy czym: 1) maksymalna liczba uczestników nie może być większa niż 5; 2) odległość pomiędzy zgromadzeniami nie może być mniejsza niż 100 m oraz poprzedzające: rozporządzenie RM z 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii; rozporządzenie RM z 26 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 447 ze zm.); rozporządzenie RM z 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 2132); rozporządzenie RM z 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 2091).

W żadnym z poddanych analizie kontrolnej zabezpieczeń policyjnych nie stwierdzono nieadekwatności sił policyjnych do zagrożeń diagnozowanych w planach działania dowódcy akcji lub operacji.

(akta kontroli str. 548-1280)

W okresie objętym kontrolą w KWP nie ewidencjonowano kosztów prowadzonych akcji i operacji policyjnych. Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji, wyjaśniając przyczynę nierozliczania w KWP tych kosztów z wykorzystaniem wprowadzonych przez Komendanta Głównego Policji m.in. do tego celu: Policyjnego Rejestru Imprez Masowych (PRIM⁴³) oraz Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości Policji (SESPol⁴⁴), wskazał wytyczne zawarte w piśmie z 13 marca 2018 r. Dyrektora Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji - insp. Grzegorza Baczyńskiego⁴⁵ oraz podkreślił, że w okresie objętym kontrolą w systemach tych pola służące do rozliczania ww. kosztów były nieaktywne.

Z uwagi na to, że w przywołanym piśmie Dyrektora Głównego Sztabu Policji KGP nie została zamieszczona informacja o tym, że zawarte w nim wytyczne, zostały sformułowane z upoważnienia Komendanta Głównego Policji, NIK wskazuje na potrzebę wyjaśnienia tej kwestii przez Komendanta Głównego Policji.

(akta kontroli str. 45, 248, 538)

Stan problematyczny⁴⁶

1. W objętych badaniem kontrolnym, w decyzjach Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu⁴⁷ nr 98/2020 z 23 października 2020 r. w sprawie zarządzenia akcji policyjnej pod kryptonimem „CZARNY PROTEST II” oraz nr 99/2020 z 24 października 2020 r. w sprawie zarządzenia akcji policyjnej pod kryptonimem „CZARNY PROTEST III” nie zamieszczono informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb, co było niezgodne z § 11 ust. 5 pkt 8 zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań policyjnych w związku ze zdarzeniami szczególnymi⁴⁸. Ponadto w ww. decyzji nr 98/2020 zamieszczono niewłaściwą podstawę jej wydania - zamiast § 10 ust. 1 ww. zarządzenia Nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r., przywołano § 6 ust. 1 i 4 Zarządzenia Nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi⁴⁹, które utraciło moc.

(akta kontroli str. 1150-1151, 1191-1192)

Odnosząc się do niezamieszczenia w ww. decyzjach nr 98/2020 i 99/2020 informacji o rodzaju i zakresie użycia/wykorzystania śpb, w złożonych wyjaśnieniach, Komendant Miejski Policji w Poznaniu podał, że w decyzjach tych nie zamieszczono tych informacji z uwagi na wykorzystywanie podczas przedmiotowych zabezpieczeń jedynie śpb będących na indywidualnym wyposażeniu policjantów, na których użycie nie jest wymagana zgoda Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu lub osoby przez niego upoważnionej.

(akta kontroli str. 545-547)

⁴³ Zarządzenie nr 3 Komendanta Głównego Policji z 27 lutego 2015 r. (Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 14).

⁴⁴ Zarządzenie nr 37 Komendanta Głównego Policji z 30 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 67), które zastąpiło zarządzenie nr 3 Komendanta Głównego Policji z 6 lutego 2017 r. (Dz. Urz. KGP poz. 8 i 86 oraz z 2018 r. poz. 47 i 85).

⁴⁵ Nr GS-o-1534/18/TS.

⁴⁶ Ze względu na fakt, że opisane w tej sekcji stany faktyczne nie odnoszą się bezpośrednio do kontrolowanej jednostki lecz do podległych jednostek organizacyjnych, nie sformułowano w tym zakresie nieprawidłowości, wskazując jednak na zaistniałe odstępstwa od obowiązującego wzorca postępowania, w jednostkach podległych.

⁴⁷ Decyzje wydane przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu insp. R. K.. W okresie objętym kontrolą Komenda Miejska Policji w Poznaniu była jednostką podległą Komendzie Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

⁴⁸ Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 35.

⁴⁹ Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 65.

2. Niezamieszczenie informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb w planie działania dowódcy zarządzanej przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu akcji policyjnej pod kryptonimem: „MANIFA 2019”⁵⁰ (z 27 lutego 2019 r.), było niezgodne z § 10 ust. 1 pkt 7 oraz ust. 3 ww. zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r., natomiast niezamieszczenie tych informacji w planach działania dowódców zarządzanych przez Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu akcji policyjnych pod kryptonimem: „CZARNY PROTEST II”⁵¹ (z 23 października 2020 r.) oraz „CZARNY PROTEST III” (z 24 października 2020 r.), było niezgodne z § 13 ust. 5 pkt 7 ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r.

Ponadto w planach działania dowódcy akcji pod kryptonimem „CZARNY PROTEST II” i „CZARNY PROTEST III” nie zamieszczono informacji o trybie uzyskania zezwolenia na użycie w trakcie akcji śpb, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 8 i pkt 12 lit. b-d ustawy o śpb⁵², przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości użycia plecakowych miotaczy pieprzu⁵³, co było niezgodne ze wzorem „planu działania dowódcy akcji/operacji policyjnej” określonym w załączniku do ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 548-557, 1152-1160, 1193-1202)

Odnosząc się do niezamieszczenia w planie działania dowódcy akcji policyjnej pod kryptonimem „MANIFA” informacji o rodzaju i zakresie użycia śpb, Komendant Miejski Policji w Poznaniu, podał, co następuje:

„W przedmiotowym planie dowódcy akcji policyjnej w pkt. VII zatytułowanym „Tryb użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego” została zawarta informacja na temat rodzaju i zakresu użycia lub wykorzystania śpb. W tym wypadku mamy do czynienia z wykorzystaniem śpb będących na indywidualnym wyposażeniu policjantów, na których użycie nie jest wymagana zgoda Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu lub osoby przez niego upoważnionej oraz użycie śpb wymagającego zgody ww. Komendanta o czym świadczy zapis (w pkt. VII planu dowódcy akcji policyjnej) cyt. „O użyciu śpb decyduje upoważniony przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, Dowódca Akcji ...” W punkcie tym nie wymieniono rodzaju tegoż śpb, co w zamyśle określa każdy taki środek.

W dniu 25 lutego 2019 r. wnioskowano do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu o chemiczne i wodne śpb, plan dowódcy został sporządzony 27 lutego 2019 r., natomiast decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji została wydana w dniu 28 lutego 2019 r., w której to określono, że wniosek został zaakceptowany w całości, co oczywiście nie może być założeniem „z góry”. Ponadto należy również zwrócić uwagę, że w pkt. II zatytułowanym „Podstawa Prawna” została wymieniona decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, która jak wcześniej wspomniano zawiera między innymi określony rodzaj oraz zakres użycia śpb.”

(akta kontroli str. 545-547)

Zdaniem NIK, przywołane wyjaśnienia nie uzasadniają braku enumeratywnego wymienienia w ww. planie rodzaju i zakresu śpb. Przyjęte w wyjaśnieniu stanowisko, że niewymienienie rodzajów śpb należy interpretować jako „każdy taki środek”, jest sprzeczne z obowiązkiem wyraźnie wskazanym w przywołanym przepisie. Należy podkreślić, że zgodnie z ww. zarządzeniem nr 23 Komendanta Głównego Policji,

⁵⁰ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy akcji kom. K. K., a zatwierdzony przez Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu kom. P. G..

⁵¹ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy akcji kom. K. K., a zatwierdzony przez Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Poznaniu nadkom. L. S.

⁵² Możliwość użycia w trakcie akcji „CZARNY PROTEST II” i „CZARNY PROTEST III” plecakowych miotaczy pieprzu została przewidziana w planach działań zastępcy dowódcy tych akcji.

⁵³ Śpb wymieniony w art. 12 ust. 1 pkt 12 b ustawy o śpb.

decyzja o zarządzeniu akcji oraz plan działania dowódcy akcji są odrębnymi dokumentami, a o tym, jakie informacje powinny one zawierać, decydują odrębne przepisy tego zarządzenia.

Odnosząc się do niezamieszczenia w planach akcji pod kryptonimem „CZARNY PROTEST II” i „CZARNY PROTEST III” informacji o trybie uzyskania zezwolenia na użycie w trakcie akcji śpb, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 8 i pkt 12 lit. b-d ustawy o śpb, Komendant Miejski Policji w Poznaniu podał, że informacji tych nie podano, ponieważ środki te de facto nie były planowane do użycia lub wykorzystania w trakcie akcji, a informacja o możliwości użycia plecakowych miotaczy pieprzu (art. 12 ust. 1 pkt 12 lit. b) została zamieszczona w planach działania zastępcy dowódcy ww. akcji omyłkowo.

(akta kontroli str. 545-547)

NIK wskazuje, że wyjaśnienia te w istocie potwierdzają brak należytej staranności w odniesieniu do opracowania ww. planów działania zastępcy dowódcy ww. akcji, co wskazuje na potrzebę rozważenia zwiększenia nadzoru nad podległymi jednostkami Policji w tym zakresie.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności KWP w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W decyzji nr 96/2021 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 30 czerwca 2021 r. w sprawie zarządzenia akcji policyjnej oraz powołania sztabu Dowódcy Akcji Policyjnej pod kryptonimem „MARSZ”, nie zamieszczono informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb, co stanowiło naruszenie § 11 ust. 5 pkt 8 ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 1243-1245)

Naczelnik Sztabu Policji KWP w złożonych wyjaśnieniach podał, że w § 5 ww. decyzji nr 96/2021 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 30 czerwca 2021 r. „zostały wskazane śpb w postaci chemicznych i wodnych środków obezwładniających, ze względu na taką interpretację przepisów (na te środki wymagane jest ustawą o śpb upoważnienie dowódcy akcji wydane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji – upoważnienie określane jest w formie decyzji KWP i używane są one w pododdziałach zwartych, natomiast pozostałe środki przymusu bezpośredniego policjant może użyć indywidualnie zgodnie z wymienioną ustawą o śpb).”

(akta kontroli str. 538)

W ocenie NIK, przywołana w wyjaśnieniach argumentacja, nie znajduje uzasadnienia w przepisach ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r.

2. W planach działania dowódcy operacji policyjnych pod kryptonimem: „IMPREZY”⁵⁴ (z 11 kwietnia 2019 r.), „BALKANY 2019”⁵⁵ (z 28 czerwca 2019 r.), „KLIMAT”⁵⁶ (z 19 lipca 2019 r.), „ARCUS”⁵⁷ (z 19 września 2019 r.), „KONIN”⁵⁸ (z 19 listopada 2019 r.) oraz „KLIMAT 2020”⁵⁹ (z 23 lipca 2020 r.), nie zamieszczono

⁵⁴ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji podinsp. M. C., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. R. P..

⁵⁵ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji podinsp. M. C., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. R. K.

⁵⁶ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji podinsp. M. C., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. R. K.

⁵⁷ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji podinsp. M. C., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. R. P.

⁵⁸ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji nadkom. K. A., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. R. P.

⁵⁹ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji mł. insp. J. E., a zatwierdzony przez Dowódcę Operacji insp. S. P.

informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 7 ww. zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r.

(akta kontroli str. 617-701, 702-814, 815-911, 912-991, 992-1085, 1087-1149)

W planie działania dowódcy akcji policyjnej pod kryptonimem „MARSZ”⁶⁰ (z 1 lipca 2021 r.) nie zamieszczono informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb, co stanowiło naruszenie § 13 ust. 5 pkt 7 ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 1246-1247)

Naczelnik Sztabu Policji KWP w złożonych wyjaśnieniach podał, co następuje:

„W planach działania dowódcy operacji/akcji policyjnych, rodzaj i zakres użycia lub wykorzystania śpb określa ustawa o śpb, która została wymieniona w pkt II „Podstawy prawne” ww. Planów. W punkcie VII „Tryb użycia lub wykorzystania śpb” określony został tryb użycia lub wykorzystania śpb, tj. polecenie wydane przez Dowódcę operacji/akcji rozkaz wydany przez dowódcę oddziału lub pododdziału Policji. Wskazane w tym punkcie zostały tylko śpb w postaci środków chemicznych i wodnych środków obezwładniających, ze względu na taką interpretację przepisów (na te środki wymagane jest ustawą o śpb upoważnienie Dowódcy operacji/akcji wydane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji (upoważnienie określone jest w formie decyzji KWP) i używane są one w pododdziałach zwartych, natomiast pozostałe śpb policjant może użyć indywidualnie zgodnie z ustawą o śpb).”

(akta kontroli str. 530-535, 536-539)

NIK zwraca uwagę, że przywołany w wyjaśnieniach zapis punktu VII ww. planów działania⁶¹, odnosi się do przepisu art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy o śpb, zgodnie z którym zgody na użycie lub wykorzystanie śpb przez pododdział zwarty udziela właściwy miejscowo komendant wojewódzki Policji albo osoby przez niego upoważnione. Zapis ten stanowi także odzwierciedlenie punktu VII wzoru planu działania dowódcy operacji/akcji policyjnej, stanowiącego załącznik nr 3 do obowiązującego do 31 lipca 2020 r. ww. zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r. Z kolei w załączniku do obowiązującego od 1 sierpnia 2020 r. ww. zarządzenia nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r., został zamieszczony nowy wzór planu działania dowódcy operacji/akcji policyjnej, według którego w punkcie VII powinny zostać podane informacje zarówno o rodzaju i zakresie użycia/wykorzystania śpb jak i o trybie uzyskania zezwolenia na użycie tych środków. Regulacje te jednoznacznie wskazują na to, że nie można utożsamiać informacji o rodzaju i zakresie użycia/wykorzystania śpb z informacją o trybie uzyskania zezwolenia na użycie tych środków przez pododdziały zwarte Policji. NIK zwraca także uwagę, że punkt VII planu działania dowódcy akcji policyjnej pod kryptonimem „MARSZ” nosił nazwę: „Rodzaj i zakres użycia śpb”, natomiast w jego treści nie zamieszczono informacji o rodzaju i zakresie użycia śpb, a jedynie o trybie ich użycia lub wykorzystania⁶².

W punkcie V ww. planu działania dowódcy akcji policyjnej pod kryptonimem „MARSZ”, zawarta została dyspozycja sporządzenia przez zespół „LOGISTYKA” rozliczenia kosztów sił wsparcia zgodnie z decyzją nr 310 Komendanta Głównego Policji z 28 sierpnia 2014 r. w sprawie prowadzenia rozliczeń finansowych związanych z kierowaniem policjantów do działań w ramach operacji policyjnych⁶³, podczas gdy decyzja ta utraciła moc w związku z wejściem w życie decyzji nr 266

⁶⁰ Plan przygotowany przez Szefa Sztabu Dowódcy Akcji podinsp. M. O., a zatwierdzony przez Dowódcę Akcji insp. S. P.

⁶¹ Operacje policyjne: „Imprezy”, Bałkany 2019”, „Klimat”, Arcus”, „Konin”, „Klimat 2020”.

⁶² Dotyczy podjęcia decyzji o użyciu śpb wymienionych w art. 12 ust. 1 pkt 8 i pkt 12 lit. b-d ustawy o śpb.

⁶³ Dz. Urz. KGP z 2014 r. poz. 57.

Komendanta Głównego Policji z 25 września 2020 r. w sprawie prowadzenia rozliczeń finansowych związanych z kierowaniem policjantów do działań w ramach akcji lub operacji policyjnych⁶⁴.

Naczelnik Sztabu Policji KWP w złożonych wyjaśnieniach podał, że zamieszczenie błędnego zapisu w ww. dokumencie było wynikiem omyłki.

(akta kontroli str. 538, 1250)

3. W dniu 17 listopada 2019 r. w Koninie siły Policji zabezpieczyły KMP w Koninie przed niezgodnymi z prawem działaniami osób demonstrujących po śmiertelnym postrzeleniu przez policjanta mieszkańca Konina, w trybie „zabezpieczenia prewencyjnego”, pomimo tego, że zgodnie z § 6 ust. 1 ww. zarządzenia nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r., w zaistniałych wówczas okolicznościach, konieczne było podjęcie działań w trybie „akcji policyjnej” zarządzanej przez komendanta wojewódzkiego policji lub przez komendanta miejskiego Policji.

Akcja policyjna pod kryptonimem: „KONIN” oraz operacja policyjna pod tym samym kryptonimem zostały zarządzane przez Komendanta Wojewódzkiego Policji odpowiednio: w dniach: 18 listopada 2019 r.⁶⁵ oraz 19 listopada 2019 r.⁶⁶, natomiast akcja policyjna pod kryptonimem „KONIN II”⁶⁷ została zarządzona w dniu 22 listopada 2019 r.

W związku z odbywaniem się w dniach 15 i 16 listopada 2019 r. zgromadzeń licznych mieszkańców Konina występujących przeciwko Policji, w dniu 17 listopada 2019 r., w celu wzmocnienia służby patrolowej i kryminalnej oraz zabezpieczenia obiektów KMP w Koninie, na teren miasta zostały skierowane dodatkowe siły i środki policyjne takie jak: funkcjonariusze Zespołu Bojowego Samodzielnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji w Poznaniu, policjanci Grup Realizacyjnych m.in. z KMP w Poznaniu i Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu, policjanci Zespołu Antykonfliktowego KWP oraz policjanci OPP. W dniu 17 listopada 2019 r. w godzinach popołudniowych i wieczornych, w bezpośredniej bliskości KMP w Koninie doszło do demonstracji ok. 150 osób, które zachowywały się agresywnie, m.in. rzucając w policjantów kamieniami i butelkami. W trakcie podjętej w związku z tym interwencji policjanci użyli następujących śpb: siły fizycznej, ręcznych miotaczy pieprzu, pałek służbowych (szturmowych oraz „Tonfa”) oraz strzelb gładkolufowych (oddanie salwy ostrzegawczej pociskami hukowo-błyskowymi). Działania te były nadzorowane na miejscu przez: Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, Komendanta Miejskiego Policji w Koninie oraz Naczelnika Wydziału Sztabu Policji KMP w Koninie⁶⁸.

(akta kontroli str. 992-1086)

Odnosząc się do przyczyny niezarządzenia na dzień 17 listopada 2019 r. akcji policyjnej w Koninie, Naczelnik Sztabu Policji KWP podał co następuje:

„W dniu 17 listopada 2019 r., działania prowadzone były na podstawie *Planu przedsięwzięć KMP w Koninie*”. Do wsparcia KMP w Koninie skierowano siły i środki ze stanu OPP i Zespołu Antykonfliktowego KWP. W związku z eskalacją zagrożeń, w dniu 18 listopada do Konina skierowano dodatkowe siły wsparcia i zarządzona została akcja policyjna pod kryptonimem „KONIN”, a następnie w dniu 19 listopada 2019 r. operacja policyjna pod kryptonimem „KONIN”.

(akta kontroli str. 537)

⁶⁴ Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 50.

⁶⁵ Akcja miała miejsce w dniach: 18-19 listopada 2019 r.

⁶⁶ Operacja miała miejsce w dniach: 20-22 listopada 2019 r.

⁶⁷ Akcja miała miejsce w dniach: 23-24 listopada 2019 r.

⁶⁸ W trakcie działań obrażenia odniosło trzech policjantów oraz jeden protestujący. Jedna osoba została ukarana mandatem kamym. Zatrzymano 7 osób, a 31 zostało wylegitymowanych.

4. W raporcie końcowym dotyczącym operacji policyjnej pod kryptonimem „KLIMAT 2020”⁶⁹ (lipiec 2020 r.) nie zamieszczono informacji o użyciu przez uczestniczących w niej policjantów śpb w postaci siły fizycznej oraz kajdanek. Opis okoliczności użycia przez policjantów śpb w trakcie tej operacji, został zamieszczony w sporządzonych przez nich notatkach służbowych znajdujących się w jej aktach.

(akta kontroli str. 1108-1149)

Wprawdzie w ww. zarządzeniu nr 23 Komendanta Głównego Policji z 24 września 2014 r. nie została zawarta bezpośrednia dyspozycja zamieszczania takich informacji w raporcie końcowym z akcji lub operacji policyjnej, jednak z uwagi na sprawozdawczo-analityczny charakter tego dokumentu, zamieszczenie w nim takich danych należy uznać za niezbędne⁷⁰.

W złożonych wyjaśnieniach Naczelnik Sztabu Policji KWP podał, że niezamieszczenie w raporcie końcowym informacji o użyciu przez policjantów śpb wynikało z tego, że nie skutkowało ono zranieniem osób, wobec których środki te zastosowano.

(akta kontroli str. 354)

Zdaniem NIK, podana w wyjaśnieniu okoliczność, w świetle regulacji zawartych w ww. zarządzeniu nr 20 Komendanta Głównego Policji z 13 lipca 2020 r. oraz praktyki stosowanej w przypadku innych poddanych badaniu raportów końcowych, nie może uzasadniać niezamieszczenia informacji o użyciu śpb w raporcie końcowym, który powinien zawierać najważniejsze informacje o przebiegu akcji lub operacji policyjnej.

OCENA CZĄSTKOWA

Objęte kontrolą działania realizowane przez KWP oraz KMP w Poznaniu w ramach akcji i operacji policyjnych przeprowadzonych w celu ochrony porządku publicznego w trakcie zgromadzeń lub innych wydarzeń o charakterze masowym, zapewniły osiągnięcie celów tych zabezpieczeń, a zaangażowanie sił i środków Policji było adekwatne do skali zagrożeń. Nie stwierdzono przypadków braku poszanowania przez policjantów praw obywatelskich oraz przekroczenia uprawnień w zakresie użycia lub wykorzystania śpb przez pododdziały zwarte Policji wykonujące zadania w ramach akcji i operacji policyjnych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości przy sporządzaniu dokumentacji tych zabezpieczeń dotyczyły przede wszystkim niezamieszczenia w planach działania dowódcy akcji/operacji informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb oraz pominięcia w raporcie końcowym z jednej z operacji informacji o użyciu w jej trakcie śpb. W przypadku zabezpieczenia dotyczącego ochrony KMP w Koninie przed agresywnymi demonstrantami, nie doszło do zarządzania akcji policyjnej pomimo wystąpienia okoliczności wskazujących na taką konieczność.

OBSZAR

5. Podejmowanie i przeprowadzanie przez policjantów interwencji z zastosowaniem śpb. Użycie i wykorzystanie przez policjantów broni palnej.

Opis stanu faktycznego

Według wyjaśnień Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji, w okresie objętym kontrolą, w KWP nie prowadzono ewidencji wszystkich przypadków użycia śpb przez policjantów garnizonu wielkopolskiego.

(akta kontroli str. 46)

Szczegółowym badaniem w zakresie prawidłowości działań policjantów, którzy użyli śpb w trakcie czynności interwencyjnych, objęto 21 wybranych losowo przypadków

⁶⁹ Raport końcowy sporządzony przez Szefa Sztabu Dowódcy Operacji „Klimat 2020” mł. insp. J. E., zatwierdzony przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu insp. S. P.

⁷⁰ We wszystkich pozostałych poddanych szczegółowej kontroli raportach końcowych z akcji lub operacji, w trakcie których użyto śpb, informacja o takim użyciu została zamieszczona.

dotyczących interwencji, po przeprowadzeniu których, w związku ze złożonymi skargami (4) lub wątpliwościami, co do ewentualnej możliwości przekroczenia przez policjanta uprawnień w zakresie użycia śpb (17), zostały przeprowadzone odpowiednio: postępowania wyjaśniające (skargowe) lub czynności wyjaśniające prowadzone na podstawie art. 134i ust. 4 ustawy o Policji. Skontrolowana dokumentacja spraw prowadzonych przez 8 powiatowych⁷¹ i 3 miejskie⁷² komendy Policji dotyczyła użycia przez interweniujących policjantów następujących śpb: kajdanek (14), siły fizycznej (11), ręcznego miotacza pieprzu (5), pałki służbowej (2) i paralizatora (2).

(akta kontroli str. 1282-1283, 1284-1285, 1286, 1287-1291, 1292-1293, 1294-1295, 1296)

W przypadku trzech objętych badaniem spraw, policjanci prowadzący czynności wyjaśniające stwierdzili przekroczenie przez interweniujących funkcjonariuszy uprawnień do użycia śpb. W jednym przypadku stwierdzono niewłaściwe użycie śpb w postaci siły fizycznej, kajdanek oraz ręcznego miotacza pieprzu⁷³, w drugim przypadku bezpodstawne użycie siły fizycznej⁷⁴, a w trzecim przypadku niedokumentowanie przez trzech policjantów w notatnikach służbowych użycia śpb w postaci siły fizycznej⁷⁵. W przypadku pozostałych czynności wyjaśniających i postępowań skargowych, prowadzący je policjanci nie stwierdzili nieprawidłowości dotyczących użycia śpb.

(akta kontroli str. 1287-1291)

Badanie kontrolne ww. 21 spraw wykazało, że w 18 przypadkach czynności wyjaśniające (16) oraz postępowania skargowe (2) zostały zakończone właściwą oceną sprawy podlegającej wyjaśnieniu. W pozostałych trzech przypadkach⁷⁶, z uwagi na to, że poczynione ustalenia dotyczą jednostek Policji nieobjętych kontrolą, a jedynie podległych KWP, zostały one szczegółowo przedstawione w sekcji „stan problematyczny” niniejszego wystąpienia.

Odnosząc się do tego, jakie działania podejmowano w KWP w celu zwiększenia bezpieczeństwa (fizycznego i prawnego) wykonywanych przez policjantów czynności interwencyjnych a także zwiększenia skuteczności i poprawy jakości tych czynności, Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, co następuje:

„Celem zwiększenia bezpieczeństwa fizycznego i prawnego podczas czynności interweniujących funkcjonariuszy do użytku służbowego wprowadzone zostały kamery nasobne, podczas działań z użyciem pododdziałów wyznaczani są funkcjonariusze z kamerami rejestrującymi ich przebieg. Każdorazowo podczas odpraw służbowych policjantom przypominane są przepisy i zasady bezpiecznego zachowania, wzajemnej asekuracji, konwojowania i doprowadzania osób. Policjanci regularnie uczestniczą w doskonaleniu zawodowym mającym na celu zwiększenie bezpieczeństwa i podniesienie jakości przeprowadzanych interwencji.

(akta kontroli str. 46, 1287-1291)

W okresie objętym kontrolą na obszarze garnizonu wielkopolskiego Policji miały miejsce trzy przypadki użycia przez policjantów broni palnej oraz 17 przypadków jej wykorzystania.

⁷¹ Ostrzeszów, Wągrowiec, Krotoszyn, Koło, Środa Wlkp. Turek, Ostrów Wlkp. i Czarnków.

⁷² Kalisz, Leszno, Poznań.

⁷³ Czynności wyjaśniające prowadzone w 2019 r. w Komendzie Powiatowej Policji w Czarnkowie (sprawa nr PKS-Df-1204-7/2019).

⁷⁴ Czynności wyjaśniające prowadzone w Komendzie Powiatowej Policji w Krotoszynie (sprawa nr E-IK-1204-1/2019).

⁷⁵ Czynności prowadzone przez Wydział Kontroli KWP w odniesieniu do czynności wyjaśniających prowadzonych przez KPP w Kole (sprawa nr WI-PC-1204-8/2019).

⁷⁶ Postępowanie wyjaśniające prowadzone w KPP w Czarnkowie (sprawa nr PKS-Df-1204-7/2019) oraz postępowania prowadzone w Komendzie Powiatowej Policji w Ostrowie Wlkp. (nr WI.0510.40.2021.ES oraz nr WI.0510.39.2021.ES).

Przypadki użycia broni palnej dotyczyły:

- interwencji podjętej przez policjantów KMP w Koninie w dniu 14 listopada 2019 r., w trakcie której doszło do śmiertelnego postrzelenia przez policjanta uciekającego mężczyzny,
- pościgu prowadzonego przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu w dniu 27 marca 2020 r., w trakcie którego funkcjonariusz oddał strzały z broni służbowej, raniąc kierującego pojazd sprawcę rozboju,
- interwencji podjętej przez policjantów OPP w dniu 3 czerwca 2021 r. wobec grożącego użyciem noża mężczyzny, który został ranny wskutek postrzelenia go przez interweniujących policjantów.

Prowadzone przez prokuraturę postępowania przygotowawcze dotyczące dwóch spośród ww. trzech przypadków użycia przez policjantów broni palnej⁷⁷, do czasu zakończenia kontroli NIK, nie zostały zakończone.

(akta kontroli str. 1360)

Szczegółowym badaniem kontrolnym w zakresie prawidłowości użycia przez policjantów broni palnej jako środka ostatecznego, objęto dokumentację postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie użycia broni palnej przez policjantów KPP w Nowym Tomyślu. Z uwagi na to, że poczynione w tym zakresie ustalenia dotyczą jednostki Policji nieobjętej kontrolą, a jedynie podległej KWP, zostały one szczegółowo przedstawione w sekcji „stan problematyczny” niniejszego wystąpienia.

Stan problematyczny

1. Komendant Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim⁷⁸ zaakceptował sprawozdanie z 15 lipca 2021 r. z postępowania wyjaśniającego w sprawie skargi dotyczącej m.in. użycia kajdanek przez policjanta KPP w Ostrowie Wlkp. wobec sprawcy kolizji drogowej, w którym uznano zarzut nieuprawnionego użycia kajdanek za bezzasadny, wskazując przepis art. 13 ust. 1 ustawy o śpb oraz stwierdzając, że kajdanki zastosowano przez osobę uprawnioną i zgodnie z przepisami tej ustawy, pomimo że w sprawozdaniu:

- nie odniesiono się do podniesionej w skardze argumentacji, że zachowanie sprawcy kolizji nie dawało podstaw do podejrzeń, że może on podjąć próbę ucieczki,
- nie odniesiono się do zarzutu, że osoba, wobec której użyto kajdanek, miała je założone nie tylko w czasie doprowadzania do komendy, ale także w trakcie przeprowadzania w niej badania stanu trzeźwości.

(akta kontroli str. 1310-1321)

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o śpb, kajdanek zakładanych na ręce, można użyć prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób. Przepis ten, jako fakultatywny, daje osobie uprawnionej do zastosowania śpb zarówno możliwość użycia śpb, jak i możliwość nieskorzystania z takiego prawa, uzależniając to od okoliczności zachodzących w indywidualnej sytuacji, a w szczególności od zachowania osoby, wobec której można (ale nie trzeba) użyć śpb. Użycie kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu wobec osoby, która powinna zostać doprowadzona do KPP w Ostrowie Wlkp. celem dokonania badania stanu jej trzeźwości, w sytuacji, gdy zachowanie takiej osoby nie daje podstawy do podejrzewania zamiaru podjęcia ucieczki, może być uznane za zdarzenie noszące znamiona nadużycia oraz

⁷⁷ Dotyczy użycia broni palnej przez policjantów KMP w Koninie oraz OPP.

⁷⁸ KPP w Ostrowie Wlkp. – jednostka podległa KWP.

poniżającego traktowania w rozumieniu art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka⁷⁹.

Należy także zwrócić uwagę, że nieodniesienie się w treści ww. sprawozdania do zarzutu, że osoba, wobec której użyto kajdanek, miała je założone nie tylko w czasie doprowadzania do KPP w Ostrowie Wlkp., ale także w trakcie przeprowadzania w tej komendzie badania stanu trzeźwości, jest uchybieniem istotnym, gdyż w przypadku potwierdzenia się tego zarzutu, może to świadczyć o przekroczeniu przez policjanta posiadanych w tym zakresie uprawnień.

W złożonych wyjaśnieniach, Komendant Powiatowy Policji w Ostrowie Wlkp. podał, że podjął decyzję o zaakceptowaniu sprawozdania, ponieważ z dokonanych na miejscu zdarzenia ustaleń wynikało, że sprawca kolizji prowadził pojazd, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu, a więc cechowało go „zaburzenie precyzyjnego myślenia i właściwej oceny sytuacji oraz brak logicznego rozumowania”. „Na uwzględnienie zasługuje też fakt, że po przybyciu policjantów, na miejscu zdarzenia nie było go [sprawcy kolizji]⁸⁰. Zatem, w świetle wskazanych okoliczności oraz poinformowania mężczyzny o konieczności przeprowadzenia badania stanu jego trzeźwości metodą spektrometrii w podczerwieni na stacjonarnym urządzeniu, policjant miał podstawę do podejrzenia, że mężczyzna może zachować się irracjonalnie i podjąć próbę ucieczki tym bardziej, że uczestniczył w zdarzeniu drogowym i mógł być jego potencjalnym sprawcą.”

(akta kontroli str. 1297-1301)

Zdaniem NIK, wskazane w tym wyjaśnieniu okoliczności, nie uzasadniały użycia przez policjantów kajdanek, gdyż nie wskazywały na wysokie prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki przez sprawcę kolizji drogowej.

Odnosząc się do kwestii pominięcia w ww. sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego postawionego w skardze zarzutu przebywania sprawcy kolizji w komendzie w założonych kajdankach, Komendant Powiatowy Policji w Ostrowie Wlkp. podał, że „w sprawozdaniu wskazano, że przy każdorazowym badaniu stanu trzeźwości [...] przeprowadzonym w komendzie, podawano mu [sprawcy kolizji] nowy oryginalnie opakowany ustnik, celem jego wyjęcia. Zatem uznano za oczywiste, że okoliczność ta wyklucza posiadanie przez ww. osobę kajdanek na ręce trzymane z tyłu.” Składający wyjaśnienia podał jednocześnie, że zwrócił uwagę policjantce sporządzającej sprawozdanie na konieczność bezpośredniego odnoszenia się w nim do wszystkich stawianych zarzutów.

(akta kontroli str. 1297-1301)

NIK zwraca uwagę, że podana w wyjaśnieniu okoliczność, która ma wskazywać na to, że składający skargę w czasie pobytu w komendzie nie mógł mieć założonych kajdanek na ręce trzymane z tyłu, nie wyklucza tego, że kajdanki mogły być założone na ręce trzymane z przodu, co również nie byłoby prawidłowe.

2. Komendant Powiatowy Policji w Ostrowie Wlkp. zaakceptował sprawozdanie z 14 lipca 2021 r. z postępowania prowadzonego w sprawie skargi dotyczącej nieuprawnionego użycia kajdanek przez policjanta wobec 14-latka podejrzanego o jazdę na rowerze pod wpływem alkoholu⁸¹, w którym to sprawozdaniu zarzut ten uznano za bezzasadny, wskazując jako podstawę użycia kajdanek przepis art. 15 ust. 1 ustawy o śpb w związku z art. 13 ust. 1 tej ustawy, pomimo że w sprawozdaniu tym nie zawarto informacji o stwierdzeniu przez interweniujących policjantów, że zachowanie nieletniego dawało podstawę do podejrzenia, iż może

⁷⁹ Dz. U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284.

⁸⁰ Sprawca kolizji, w chwili przybycia policjantów na miejsce kolizji był nieobecny ale jego nieobecność od chwili ich przybycia, trwała 2 minuty.

⁸¹ Popołnienie wykroczenia z art. 87 § 2 KW.

on podjąć próbę ucieczki. W sprawozdaniu jako podstawę „przetransportowania” (doprowadzenia) nieletniego do KPP w Ostrowie Wlkp. w celu przeprowadzenia badania jego stanu trzeźwości, wskazano przepis art. 32e § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich⁸².

Zgodnie z art. 13 ustawy o śpb, kajdanek można użyć prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób. Przepis ten, jako fakultatywny, daje osobie uprawnionej do zastosowania śpb zarówno możliwość użycia śpb jak i możliwość nieskorzystania z takiego prawa, uzależniając to od okoliczności zachodzących w indywidualnej sytuacji, a w szczególności od zachowania osoby, wobec której można, ale nie trzeba użyć śpb. Użycie kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu wobec nieletniego, który powinien zostać doprowadzony do komendy Policji celem dokonania badania stanu jego trzeźwości, w sytuacji, gdy jego zachowanie nie daje podstawy do podejrzenia zamiaru podjęcia ucieczki, może być uznane za nadużycie oraz poniżające traktowanie w rozumieniu art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

(akta kontroli str. 1302-1309)

W złożonych wyjaśnieniach, Komendant Powiatowy Policji w Ostrowie Wlkp. podał, że podjął decyzję o zaakceptowaniu sprawozdania z 14 lipca 2021 r., ponieważ uznał, że wskazane w nim okoliczności, tj. znajdowanie się nieletniego pod wpływem alkoholu oraz fakt, że przed policyjną interwencją nieletni jechał na rowerze a na widok policjantów skręcił na teren szkoły, uzasadniały podejrzenie, że nieletni podczas doprowadzania go do komendy celem zbadania jego stanu trzeźwości, może podjąć próbę ucieczki, a w związku z tym należy zastosować prewencyjnie kajdanki (art. 13 ust. 1 ustawy o śpb). Jednocześnie składający wyjaśnienia stwierdził, że zwrócił policjantce sporządzającej sprawozdanie z postępowania uwagę na sposób precyzyjnego prezentowania w sprawozdaniu okoliczności uzasadniających zastosowanie środka przymusu bezpośredniego.

(akta kontroli str. 1300-1301)

Zdaniem NIK, wskazane zarówno w ww. sprawozdaniu jak i w przywołanych wyjaśnieniach okoliczności, nie uzasadniały użycia przez policjantów kajdanek wobec nieletniego, gdyż nie wskazywały na wysokie prawdopodobieństwo podjęcia przez niego próby ucieczki w trakcie doprowadzenia.

3. Komendant Powiatowy Policji w Czarnkowie zaakceptował sprawozdanie z 5 lipca 2019 r. w sprawie skargi dotyczącej użycia przez policjanta KPP w Czarnkowie śpb w postaci ręcznego miotacza pieprzu wobec osoby leżącej, która miała założone kajdanki na ręce trzymane z tyłu, zawierające propozycję uznania tego przewinienia za „przypadek mniejszej wagi”, a tym samym odstąpienie od wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i przeprowadzenie z policjantem, który dopuścił się naruszenia dyscypliny służbowej, jedynie rozmowy dyscyplinującej.

Zastosowanie przez policjanta śpb w postaci chemicznego środka obezwładniającego wobec osoby, która miała założone kajdanki na ręce naruszało art. 24 ust. 3 ustawy o śpb i zgodnie z art. 132 ust. 3 pkt 4 ustawy o Policji, nosi znamiona naruszenia dyscypliny służbowej.

(akta kontroli str. 1328-1335)

W złożonych wyjaśnieniach Komendant Powiatowy Policji w Czarnkowie podał, że akceptując propozycję uznania ww. przewinienia za przypadek mniejszej wagi, wziął pod uwagę dotychczasowy przebieg służby policjanta, który wcześniej nie był karany dyscyplinarnie, natomiast był wyróżniany za wzorową służbę, przestrzegając

⁸² Dz. U. z 2018 r. poz. 969

obowiązujących procedur i przepisów i sumiennie realizując powierzone zadania służbowe. Składający wyjaśnienia podał także, co następuje:

„Policjant w swojej pracy wykazywał się również dużą efektywnością i dyspozycyjnością. Ponadto jego postępowanie w bardzo groźnej, dynamicznej sytuacji interwencji spowodowanej przez sprawcę należy ocenić jako właściwe.”

(akta kontroli str. 1324, 1325)

Zdaniem NIK, stwierdzone w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego przewinienie dyscyplinarne polegające na naruszeniu przez policjanta ustawowego zakazu użycia gazu pieprzowego wobec osoby zakutej w kajdanki nie powinno zostać uznane za przypadek mniejszej wagi ze względu na to, że dotyczyło ważnego uprawnienia, którego nadużycie, poza nieodłącznym w takim przypadku zagrożeniem dla zdrowia, może powodować szkodliwe konsekwencje przejawiające się zmniejszeniem społecznego zaufania do Policji jako uzbrojonej formacji służącej społeczeństwu i przeznaczonej przede wszystkim do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego⁸³. Przy wykonywaniu swoich obowiązków (i korespondujących z nimi daleko idących uprawnień ingerujących w sferę praw obywatelskich) na policjantach jako funkcjonariuszach publicznych i przedstawicieli instytucji zaufania publicznego, jaką niewątpliwie jest Policja, ciąży szczególna odpowiedzialność za przestrzeganie zasad użycia lub wykorzystania śpb – w każdych okolicznościach.

W ocenie NIK, z wyżej wskazanych powodów, za „przypadek mniejszej wagi” nie powinno także zostać uznane stwierdzone w przedmiotowej sprawie przewinienie policjanta, polegające na nieudokumentowaniu w notatniku służbowym użycia środków przymusu bezpośredniego w postaci: siły fizycznej, kajdanek założonych na ręce trzymane z tyłu oraz ręcznego miotacza pieprzu, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 2 pkt 2 lit. c wytycznych nr 2 Komendanta Głównego Policji z 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych⁸⁴.

4. W aktach czynności wyjaśniających prowadzonych w sprawie dotyczącej zasadności użycia śpb w Komendzie Powiatowej Policji w Ostrzeszowie⁸⁵ nie zamieszczono postanowienia Komendanta Powiatowego Policji o rozpoczęciu takiego postępowania, o którym mowa w art. 134i ust. 4a ustawy o Policji.

(akta kontroli str. 1326, 1327)

Według wyjaśnień Komendanta Powiatowego Policji w Ostrzeszowie, przyczyną braku postanowienia było niedopatrzenie prowadzącego sprawę funkcjonariusza.

(akta kontroli str. 1323)

5. W wyniku prowadzonego w KPP w Nowym Tomysłu postępowania wyjaśniającego w sprawie zasadności wykorzystania broni palnej przez policjanta prowadzącego pościg za podejrzanym o dokonanie rozboju, stwierdzono, że wykorzystanie broni było celowe i zgodne z obowiązującymi przepisami, pomimo, że wiązało się z dużym ryzykiem (zmaterializowanym w praktyce) postrzelenia osoby kierującej ściganym pojazdem oraz spowodowania obrażeń osób postronnych.

Zgromadzona w trakcie postępowania wyjaśniającego dokumentacja⁸⁶, nie wskazuje na to, że wykorzystanie broni palnej w miejscu i czasie, kiedy ono nastąpiło, było niezbędne w celu natychmiastowego wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez kierowcę ściganego pojazdu, tym bardziej, że jechał on w kierunku obszaru

⁸³ Art. 1 ust. 1 ustawy o Policji.

⁸⁴ Dz. Urz. KGP z 2019 r. poz. 30.

⁸⁵ Sygn. E.1204.15.2020.EJ.

⁸⁶ W szczególności notatki sporządzone przez policjanta, który użył broni oraz przez policjantkę, która wraz z nim uczestniczyła w pościgu.

niezabudowanego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 i ust. 4 ustawy o śpb, środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę, a podejmując decyzję o użyciu lub wykorzystaniu broni palnej należy postępować ze szczególną rozważą i traktować ją jako środek ostateczny.

(akta kontroli str. 1367-1377, 1379-1380, 1381-1382, 1383, 1384-1392, 1398-1401, 1404-1405)

W sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego dotyczącego zasadności wykorzystania broni służbowej⁸⁷, podano m.in., że umiejscowienie przestrzelin w dolnej części ściganego pojazdu odzwierciedla fakt, że policjant, strzelając w kierunku ściganego pojazdu, celował w opony. W toku kontroli NIK, kontroler zwrócił się do Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Tomyślu o przekazanie kopii dokumentów potwierdzających obecność przestrzelin w dolnej części pojazdu, jednak według wyjaśnień udzielonych przez Zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Tomyślu, zarówno protokół oględzin, dokumentacja fotograficzna jak i ekspertyza balistyczna znajdują się w wyłącznej dyspozycji Prokuratury Rejonowej Poznań Stare Miasto. Na opublikowanych przez dziennikarzy w internecie zdjęciach zatrzymanego pojazdu⁸⁸ brak jest widocznych przestrzelin w dolnej części pojazdu, natomiast widoczne są przestrzeliny na wysokości nieco poniżej tylnej szyby. (akta kontroli str. 1384-1392, 1393, 1404-1405)

Z dokumentacji dotyczącej przebiegu przedmiotowej interwencji wynika, że w miejscu oddawania strzałów przez policjanta, z powodu nocnej pory, nie było ani pieszych ani innych poruszających się pojazdów, jednak w bezpośredniej bliskości ulicy, na której odbywał się pościg, znajdowały się zamieszkałe zabudowania. Według notatki służbowej policjantów z KWP, zawierającej ustalenia dotyczące ww. interwencji, na miejscu zdarzenia znaleziono jedynie pięć z siedmiu wystrzelonych przez policjanta pocisków.

(akta kontroli str. 1367-1377, 1379-1380, 1381-1382, 1383, 1384-1392, 1398-1401, 1404-1405)

Prokuratura Rejonowa Poznań Stare Miasto w dniu 29 października 2020 r. postanowiła o umorzeniu śledztwa prowadzonego w sprawie mającego miejsce w dniu 27 marca 2020 r. przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza KPP w Nowym Tomyślu poprzez bezzasadne użycie przez niego broni palnej i oddanie 7 strzałów w kierunku oddalającego się samochodu, w wyniku czego doszło do obrażeń ciała osoby kierującej tym pojazdem, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k., wobec stwierdzenia, iż czyn ten nie zawiera znamion czynu zabronionego.

W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu śledztwa, podano m.in. co następuje:

„Zgodnie z treścią przepisu art. 45 pkt 4 ustawy o śpb, policjant może użyć broni palnej gdy zachodzi konieczność ujęcia osoby wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo, o którym mowa w art. 280-282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, należy stwierdzić, iż przeprowadzone postępowanie nie dostarczyło dowodów na stwierdzenie, że zachowanie funkcjonariusza Policji wyczerpało znamiona czynu zabronionego. Z zabezpieczonego materiału wynika wprost, że [policjant] podjął bezpośredni pościg za sprawcą rozboju z użyciem niebezpiecznego narzędzia. Pomimo przedsięwzięcia wszelkich możliwych środków – sygnały świetlne i dźwiękowe na radiowozie, próba zatrzymania pojazdu poprzez

⁸⁷ Sprawozdanie sporządzone przez podkom. A. P. (zatw. b. Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Tomyślu insp. J. Ż.

⁸⁸ <https://wolsztyn.naszemiasto.pl/gmina-nowy-tomysl-30-latek-napadl-na-stacje-zostal/ga/c16-7621557/zd/52274779>, <https://wolsztyn.naszemiasto.pl/gmina-nowy-tomysl-30-latek-napadl-na-stacje-zostal/ga/c16-7621557/zd/52274767> - dostęp na dzień 12 listopada 2021 r.

zablokowanie drogi [kierujący ściganym pojazdem] nie zatrzymał się, a z jego zachowania wynikało, że nie zamierza tego zrobić. Uwzględniając powyższe, stwierdzić należy, iż użycie broni palnej przez [policjanta] było w tym przypadku uzasadnione i w konsekwencji tego nie można uznać, by swoim zachowaniem przekroczył on przysługujące mu uprawnienia.” (akta kontroli str. 1398-1401)

Należy podkreślić, że prowadząca śledztwo prokuratura uznała, że w przywołanym przypadku miało miejsce użycie⁸⁹ przez policjanta broni palnej (oddanie strzału w kierunku osoby z zastosowaniem amunicji penetracyjnej), a nie jej wykorzystanie⁹⁰ (oddanie strzału z zastosowaniem amunicji penetracyjnej w kierunku zwierzęcia, przedmiotu, lub w innym kierunku niestwarzającym zagrożenia dla osoby), jak to zostało błędnie zaprezentowane w sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego zaakceptowanym przez Komendanta Powiatowego Policji w Nowym Tomyszu.

(akta kontroli str. 1384-1392, 1398-1401)

W ocenie NIK, pomimo tego, że ww. funkcjonariusz Policji na podstawie art. 45 pkt 4 ustawy o śpb był uprawniony do użycia służbowej broni palnej, co potwierdziła prowadząca śledztwo prokuratura, to wątpliwości może budzić sposób jej użycia przez policjanta, który prowadząc radiowóz, otworzył ogień w kierunku ściganego pojazdu, powodując obrażenia osoby nim kierującej i stwarzając jednocześnie nieuzasadnione zagrożenie dla osób postronnych znajdujących się w pobliskich zabudowaniach mieszkalnych.

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności KWP w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Pomimo niestwierdzenia nieprawidłowości bezpośrednio w działalności kontrolowanej jednostki, NIK wskazuje na potrzebę rozważenia wzmocnienia nadzoru nad podległymi jednostkami w zakresie prowadzenia czynności i postępowań wyjaśniających dotyczących użycia lub wykorzystania śpb oraz broni palnej ze szczególnym uwzględnieniem stosowania konsekwencji dyscyplinarnych wobec policjantów, którzy dopuścili się przekroczenia uprawnień w zakresie użycia lub wykorzystania śpb. Na 20 poddanych kontroli przypadków użycia śpb w trakcie interwencji podjętych przez policjantów pełniących służbę w jednostkach podległych KWP, w trzech, będących przedmiotem postępowań skargowych, stwierdzono bowiem okoliczności wskazujące na to, że mogło dojść do naruszenia obowiązujących zasad użycia śpb, a w jednym przypadku - w ocenie NIK - miało miejsce nieuzasadnione odstępianie przez komendanta powiatowego Policji od wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec policjanta, który naruszył dyscyplinę służbową poprzez przekroczenie uprawnień w zakresie użycia śpb oraz niezamieszczenie w notatniku służbowym informacji o użyciu śpb. Ponadto, spośród trzech przypadków użycia przez policjantów garnizonu wielkopolskiego broni palnej, w jednym przypadku stwierdzono, że pomimo iż policjant, który użył broni, był do tego uprawniony, mogło dojść do naruszenia zasad jej użycia wynikających z art. 7 ust. 4 ustawy o śpb.

OBSZAR

6. Kontrola stosowania przez policjantów śpb. Pomoc psychologiczna i prawna udzielana policjantom

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie obowiązującym regulaminem organizacyjnym KWP w okresie objętym kontrolą rozpatrywanie skarg oraz załatwianie skarg należało do Wydziału Kontroli KWP.

(akta kontroli str. 17-18)

W okresie objętym kontrolą, do KWP wpłynęły 64 skargi z kategorii I (nieładzkie lub

⁸⁹ Art. 4 pkt 7 ustawy o śpb.

⁹⁰ Art. 4 pkt 10 ustawy o śpb.

poniżające zachowanie) oraz 12 skarg z kategorii II (naruszenie prawa do wolności). Spośród 64 skarg z kategorii I, 35 przekazano według właściwości do innych organów, a 29 rozpatrzono w KWP, z czego w 27 przypadkach skargi uznano za bezzasadne, natomiast w dwóch przypadkach postępowania zakończono: w jednym przypadku bez rozpatrzenia, a w drugim przypadku skarżącemu nie udzielono odpowiedzi z uwagi na brak zgody zainteresowanego. Spośród 12 skarg z kategorii II, dziewięć zostało przekazanych według właściwości do innych organów, a trzy rozpatrzono w KWP. Wśród spraw załatwionych we własnym zakresie w dwóch przypadkach skargi uznano za bezzasadne, natomiast w jednym przypadku zawarty w skardze zarzut z kategorii II/5 (prawo do konsultacji medycznej/badania lekarskiego) został uznany za zasadny⁹¹.

(akta kontroli str. 46-47)

Szczegółową kontrolą w zakresie prawidłowości rozpatrywania zgłoszonych w badanym okresie do KWP skarg dotyczących użycia i wykorzystania śpb, objęto 20 wybranych losowo spraw. We wszystkich poddanych badaniu przypadkach, skargi zostały uznane za bezzasadne.

(akta kontroli str. 1406-1424, 1449-1461)

Wszystkie skontrolowane skargi zostały rozpatrzone terminowo, a sporządzone w związku z tym sprawozdania zawierały wszystkie wymagane elementy, zaś zarzuty podniesione w skargach zostały rozpatrzone z uwzględnieniem wszystkich wymagających tego okoliczności. Nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów decyzji nr 321/2016 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu z 18 listopada 2016 r. w sprawie koordynacji i zasad przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w KWP i w jednostkach organizacyjnych Policji województwa wielkopolskiego. W jednym przypadku, skarga dotycząca nieadekwatności zastosowanych środków wobec sprawcy wykroczenia (w tym śpb w postaci kajdanek), została uznana za bezzasadną, pomimo stwierdzenia okoliczności wskazujących na to, że podjęta przez interweniujących policjantów decyzja o jego zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu do sądu była niewspółmierna do popełnionego przewinienia. Przypadek ten został opisany szczegółowo w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1406-1424, 1449-1461)

Odnosząc się do pozyskiwania w KWP innych niż skargi informacji o nieprawidłowościach obejmujących kwestie użycia lub wykorzystania śpb przez policjantów, Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, że w badanym okresie w KWP obowiązywała decyzja nr 23 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 4 lutego 2019 roku w sprawie zasad przekazywania informacji o zdarzeniach z udziałem policjantów lub pracowników Policji na terenie województwa wielkopolskiego, na podstawie której Komendant Wojewódzki Policji był informowany o zaistnieniu na terenie podległego mu garnizonu wydarzeń z katalogu stanowiącego załącznik nr 1 do tej decyzji⁹². W załączniku nr 2 do przedmiotowej decyzji: „Wykaz wydarzeń nadzwyczajnych ujętych w formularzu IX/1 Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol)” nie zamieszczono kategorii wydarzeń dotyczących nieprawidłowego lub nieuzasadnionego użycia lub wykorzystania śpb. Informacje (meldunki) o zdarzeniach z udziałem policjantów przekazywane do KWP na podstawie ww. decyzji, podlegają przekazaniu do

⁹¹ Policjant odpowiedzialny za przewinienie został pociągnięty do odpowiedzialności (rozmowa dyscyplinująca udokumentowana notatką służbową).

⁹² M.in. „Użycie przez policjanta śpb lub broni palnej mogące wypełniać znamiona przestępstwa, lub którego skutkiem było zranienie osoby, lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, albo jej śmierć.”

dyżurnego KWP, który zobowiązany jest do przekazania ich do Wydziału Kontroli KWP.

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, że w okresie objętym kontrolą KWP nie posiadała informacji pozaskargowych, które wymagałyby procedowania na podstawie decyzji nr 95 Ministra Spraw Wewnętrznych z 10 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Policji i Straży Granicznej „Wytycznych w zakresie zasad i trybu przekazywania informacji skargowych i pozaskargowych przez Policję oraz Straż Graniczną do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”.

(akta kontroli str. 47, 256-264, 1469-1472)

W okresie objętym kontrolą w KWP obowiązywała decyzja nr 36/2015 Komendanta Wojewódzkiego Policji z 4 lutego 2015 r. w sprawie zasad wykonywania czynności nadzorczych przez policjantów i pracowników KWP. Zgodnie z regulacjami zawartymi w tej decyzji, upoważnieni przez Komendanta Wojewódzkiego Policji policjanci mogli wykonywać czynności nadzorcze w stosunku do policjantów i pracowników KWP oraz pozostałych jednostek organizacyjnych Policji województwa wielkopolskiego związane z nadzorem nad realizacją ustawowych zadań Policji wykonywanych przez te jednostki.

(akta kontroli str. 1497-1499)

W badanym okresie, Wydział Psychologów KWP udzielił pomocy psychologicznej 12 policjantom w związku z siedmioma przypadkami użycia lub wykorzystania broni palnej.

(akta kontroli str. 47)

Liczba postępowań dotyczących przestępstw z art. 222⁹³, art. 223⁹⁴ oraz art. 226⁹⁵ ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁹⁶, które w latach: 2019, 2020 i I półroczu 2021 r. zostały wszczęte w związku z przypadkami pokrzywdzenia policjantów wykonujących czynności służbowe, wynosiła odpowiednio: w 2019 r.: 148, 9 i 173 przypadków, w 2020 r.: 132, 8 i 148 przypadków, w I półroczu 2021 r.: 64, 8 i 88 przypadków. Liczba stwierdzonych w tych latach przestępstw oraz liczba policjantów pokrzywdzonych w związku z ww. przestępstwami, wynosiła odpowiednio: w 2019 r.: 184, 18 i 238 przestępstw oraz 201, 18 i 260 pokrzywdzonych policjantów, w 2020 r.: 180, 14 i 221 przestępstw oraz 196, 15 i 252 pokrzywdzonych policjantów, w I półroczu 2021 r.: 67, 1, 103 przestępstwa oraz 77, 1 i 119 pokrzywdzonych policjantów.

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podał, że nie istnieje możliwość wygenerowania z systemu Temida danych o liczbie policjantów pokrzywdzonych przestępstwem, którzy występowali w prowadzonych postępowaniach karnych jako oskarżyciele posiłkowi.

W okresie objętym kontrolą żaden z policjantów garnizonu wielkopolskiego nie korzystał z możliwości zwrotu kosztów poniesionych na ochronę prawną oraz nie zgłaszał potrzeby udzielenia bezpłatnej obsługi prawnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw⁹⁷.

(akta kontroli str.47-48, 265-266)

⁹³ Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego.

⁹⁴ Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego.

⁹⁵ Znieważenie funkcjonariusza publicznego.

⁹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1444.

⁹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1610.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Złożona w 2019 r. przez Attaché Konsularnego Konsulatu Generalnego RFN we Wrocławiu skarga, dotycząca niewspółmierności czynności podjętych przez policjantów OPP wobec obywatela Niemiec, w związku z popełnionym przez niego wykroczeniem⁹⁸, o którym mowa w art. 77 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń⁹⁹, po przeprowadzeniu przez Wydział Kontroli KWP czynności wyjaśniających, została uznana za bezzasadną, pomimo stwierdzenia, że przeprowadzający interwencję policjanci błędnie uznali, iż wobec konieczności zastosowania postępowania przyspieszonego¹⁰⁰, w stosunku do 60-letniego sprawcy drobnego wykroczenia¹⁰¹ zaistniała konieczność zastosowania dolegliwych konsekwencji w postaci zatrzymania i osadzenia go do czasu rozprawy przed sądem w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych¹⁰² oraz zastosowania kajdanek zakładanych na ręce trzymane z tyłu, co było działaniem nieadekwatnym do stwierdzonego wykroczenia.

W wyniku prowadzonego w Wydziale Kontroli KWP postępowania wyjaśniającego, sformułowano jedynie wniosek o przeprowadzenie przez dowódcę OPP szkolenia podległych mu policjantów w zakresie stosowania postępowania przyspieszonego, nie odniesiono się natomiast do dyscyplinarnych następstw działania konkretnych policjantów, którzy podjęli błędną, skutkującą dolegliwymi konsekwencjami dla zatrzymanego, decyzję.

(akta kontroli str. 1431-1461)

W sprawozdaniu sporządzonym w Wydziale Kontroli KWP po rozpatrzeniu ww. skargi, nie odniesiono się do błędnego zapisu zamieszczonego w przekazanym do Wydziału Kontroli KWP ww. „sprawozdaniu z postępowania wyjaśniającego”, stwierdzającego, że art. 15 ust. 4 ustawy o śpb „wymusza” na policjancie użycie kajdanek na ręce trzymane z tyłu, podczas gdy z art. 15 ust. 6 tej ustawy wynika, że w przypadku prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawiania czynnego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczne, kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu.

(akta kontroli str. 1445)

Odnosząc się do przyczyny niezakwestionowania w sprawozdaniu Wydziału Kontroli KWP błędnego stwierdzenia zawartego w sprawozdaniu OPP, że art. 15 ust. 4 ustawy o śpb „wymusza” na policjancie użycie kajdanek na ręce trzymane z tyłu, Naczelnik Wydziału Kontroli KWP podał, że:

„Ustawa o śpb w art. 15 ust. 4 stanowi, że kajdanki zakłada się na ręce trzymane z tyłu. Złagodzenie tego środka może nastąpić w przypadku wystąpienia okoliczności o których mowa w art. 15 ust. 6 tej ustawy tj. w przypadku prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy w ocenie uprawnionego prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawianego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu,

⁹⁸ W jednej z poznańskich galerii handlowych należącej do obcokrajowca pies ugryzł w rękę głaszczącą go osobę. Sprawca wykroczenia odmówił przyjęcia mandatu karnego za popełnione wykroczenie.

⁹⁹ Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.

¹⁰⁰ Art. 90 § 2 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

¹⁰¹ Ugryzienie przez psa należącego do sprawcy wykroczenia, spowodowało u osoby poszkodowanej jedynie powstanie siniaka i lekkie otarcie naskórka.

¹⁰² Z dokumentacji zgromadzonej w trakcie ww. czynności wyjaśniających wynika, że interweniujący policjanci, nie skorzystali z art. 91 § 3 i 4 k.p.w., zgodnie z którym Policja może odstąpić od zatrzymania i przymusowego doprowadzenia sprawcy do sądu, zobowiązując go do stawienia się w sądzie w wyznaczonym czasie i miejscu ze skutkami wezwania, o których mowa w art. 71 § 4 (Policja ma prawo w tym przypadku zatrzymać paszport lub inny dokument uprawniający do przekroczenia granicy). Policjanci, chcąc właściwie procedować na miejscu interwencji, przeprowadzili konsultację telefoniczną z dyżurnym Komisariatu Policji Poznań – Wilda.

zdrowiu lub mieniu jest nieznaczące, kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu. Dowódca 3 Kompanii OPP w Poznaniu nadkom. J. P. w notatce służbowej z 27 października 2021 r. wyjaśnia: „(...) używając słowa *wymusza miałem na myśli*, że w przypadku braku wystąpienia okoliczności o których mowa w art. 15. ust 6 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (...), policjant ma obowiązek stosowania się do w/w dyspozycji wynikającej z art. 15 ust. 4 ustawy (...). Policjant będący na miejscu sam dokonuje oceny sytuacji i na jej podstawie podejmuje decyzje o odpowiednim zastosowaniu środków (...) zgodnie z obowiązującymi przepisami”.

W tym stanie rzeczy podkreślenia wymaga, że osobą uprawnioną do oceny sytuacji (na podstawie okoliczności towarzyszących w celu zapewnienia bezpieczeństwa) i podjęcia decyzji o złagodzeniu środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce z przodu, jest wyłącznie policjant stosujący kajdanki.”

(akta kontroli str. 1427-1430)

Zdaniem NIK, kwestionowany zapis w sprawozdaniu sporządzonym w OPP świadczy o mylnym przeświadczeniu interweniujących policjantów, że muszą, a nie „mogą” zastosować wobec sprawcy wykroczenia kajdanki na ręce trzymane z tyłu, a niezamieszczenie w sprawozdaniu Wydziału Kontroli KWP odniesienia się do tej kwestii, świadczy o zaakceptowaniu/potwierdzeniu błędnej przesłanki działania interweniujących policjantów, którzy zastosowali wobec sprawcy wykroczenia bardziej dolegliwą formę użycia kajdanek jako śpb, sądząc, że nie istnieje dla tego działania inna alternatywa.

Odnosząc się do przyczyny uznania ww. skargi za bezzasadną, pomimo stwierdzenia w sprawozdaniu Wydziału Kontroli KWP, że interweniujący policjanci nie skorzystali wobec sprawcy drobnego wykroczenia - obywatela Niemiec z wolnościowych środków zabezpieczających jego stawienie się w sądzie (art. 91 § 3 i § 4 k.p.w.), Naczelnik Wydziału Kontroli KWP podał, co następuje:

„W związku z odmową przyjęcia mandatu karnego przez obywatela Niemiec, policjanci podjęli decyzję o wdrożeniu postępowania przyspieszonego – art. 90 § 2 k.p.w. W tym przypadku tryb był właściwy. Inną kwestią jest możliwość (nie obowiązek) odstąpienia od zatrzymania i przymusowego doprowadzenia sprawcy do sądu, zobowiązania go do stawienia się w sądzie w wyznaczonym czasie i miejscu ze skutkami wezwania. Oceny w tym przypadku dokonała Policja i uznano, że ta ocena była prawidłowa co m.in. podkreśla T. Grzegorzczak w komentarzu do k.p.w.: „o istnieniu podstaw z art. 90 § 1 lub 2 do zastosowania postępowania przyspieszonego, przy ujęciu takiego sprawcy wykroczenia w warunkach art. 91 § 1, decyduje wstępnie organ właściwy do ujęcia i wystąpienia z wnioskiem o ukaranie. Po doprowadzeniu ujętego do sądu i złożeniu wniosku o ukaranie kontrolę zasadności tej decyzji podejmuje prezes sądu, który, uznając brak podstaw do stosowania trybu przyspieszonego, albo zwraca wniosek do uzupełnienia, albo kieruje go do rozpoznania w trybie zwykłym, co oznacza też uwolnienie zatrzymanego z zatrzymania (art. 92 § 3 pkt 1)¹⁰³. Przyjęcie przez sąd opisanego trybu postępowania nie podlega już dodatkowej weryfikacji w postępowaniu skargowym, prowadzonym przez Policję (i tym samym uprawnia do uznania, że zastosowano ten tryb w sposób prawidłowy). Dodatkowo Wydział Kontroli KWP materiały w tej sprawie w trybie art. 47 § 2 k.p.w. (zażalenie na zatrzymanie) przekazał do Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, który nie procedował sprawy w trybie zażalenia. Podczas prowadzonego postępowania skargowego oznaczonego WI-II-0510-45/19/RB, uzyskano informację

¹⁰³ T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz, wyd. V, LEX 2012.

o przeprowadzonym postępowaniu przyspieszonym przez sąd oraz o wydaniu wyroku w którym obwinionego uznano za winnego zarzucanego czynu.”

(akta kontroli str. 1427-1430, 1449-1460)

Z ustaleń kontroli wynika, że wbrew stwierdzeniu zawartemu w ww. wyjaśnieniach, Wydział Kontroli KWP nie przekazał do Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda „zażalenia na zatrzymanie” obywatela Niemiec, gdyż takie zażalenie nie zostało złożone przez sprawcę wykroczenia, a jedynie treść skargi Konsulatu Niemiec na działanie Policji. Jak z tego wynika, sąd nie dokonał ostatecznie oceny tego, czy zatrzymanie sprawcy wykroczenia przez Policję zostało dokonane prawidłowo.

(akta kontroli str. 1431-1432, 1462)

OCENA CZĄSTKOWA

Na 32 skargi na policjantów dotyczące nieludzkiego lub poniżającego zachowania oraz naruszenia prawa do wolności, które w okresie objętym kontrolą wpłynęły do KWP jako organu właściwego dla ich załatwienia, tylko jedna skarga została uznana za zasadną. Wszystkie skontrolowane skargi zostały rozpatrzone terminowo i z uwzględnieniem wymagających tego okoliczności, a sporządzone w związku z tym sprawozdania zawierały wymagane elementy. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na dokonaniu przez Wydział Kontroli KWP błędnej oceny skargi dotyczącej nieadekwatności czynności podjętych przez policjantów OPP wobec obcokrajowca, w związku z popełnionym przez niego wykroczeniem, nie ma zasadniczego wpływu na ocenę jakości kontroli stosowania śpb przez policjantów garnizonu wielkopolskiego.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o zapewnienie:

- 1) organizowania doskonalenia zawodowego policjantów pełniących służbę w NOP na podstawie rocznych planów doskonalenia zawodowego sporządzanych przez Sztab Policji KWP,
- 2) frekwencji na szkoleniach prowadzonych dla policjantów I kompanii NPP gwarantującej osiągnięcie właściwego poziomu wyszkolenia wszystkich funkcjonariuszy pełniących służbę w tym pododdziale NOP,
- 3) zamieszczania w decyzjach Komendanta Wojewódzkiego Policji w sprawie zarządzania akcji policyjnych oraz w opracowywanych w KWP planach działania dowódcy akcji lub operacji policyjnych informacji o rodzaju i zakresie użycia lub wykorzystania śpb,
- 4) zwiększenie nadzoru w zakresie prawidłowości stosowania śpb i broni palnej przez funkcjonariuszy podległych jednostek,
- 5) zamieszczania w raportach końcowych z akcji i operacji policyjnych informacji o użyciu i wykorzystaniu śpb,
- 6) zarządzania akcji policyjnych w okolicznościach wskazujących na taką konieczność.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 26 listopada 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler:
Maciej Sterczała
główny specjalista k.p.

Dyrektor:
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektora

.....
podpis

.....
podpis